

Helyünk van a világban

A bölcsődék ismét az érdeklődés középpontjába kerültek. Nem tudjuk ugyan megítélni, hogy pozitív vagy negatív irányból hatnak-e ránk, de érdeklődnek irántunk. Alig telik el nap, hogy a média ne foglalkozna velünk. Sajnos azonban kicsit ahhoz szoktunk hozzá, hogy a média akkor érdeklődik a szakterület iránt, ha valami negatív változás, vagy esemény történik, és még mindig nem tudjuk elég hangosan megvédeni magunkat, vagy megmagyarázni a kialakult helyzetet. Most a fő kérdések között szerepel a bölcsődei gondozási díj bevezetése. A vélemények igen szélsőségesek, van, aki támogatja, de a legtöbben ellenzik. Az ellenzők között időnként van olyan is, ami kifejezetten ellenünk, a bölcsődei alkalmazottak ellen irányul (ne turkáljanak a gondozónők a szülő vagyonynyilatkozatában). Azok a családok pedig, akik el tudják fogadni a gondozási díj bevezetését, az után érdeklődnek mit tudunk ezért az összegért még nyújtani, mennyivel lesz jobb a gyermeküknek, és mire fordíthatjuk a befolyt összeget.

Azt gondolom, a támadásokat – ugyanúgy, mint eddig – korrekt magatartással és tájékoztatással védhetjük ki. Minden esetben hangot kell adnunk annak a véleményünknek, hogy a gondozási díj bevezetése nem a hálózat kezdeményezésére, hanem kormányzati döntésre történt. A kormányzat azért hozta ezt az intézkedést, mert nincs módja jelenleg a normatív támogatások emelésével hozzájárulnia a működtetési költségekhez. A működtetés pedig nem „olcsó mulatság”. 1 gyermek éves férőhelyének biztosítása 1-1,5 millió Ft-ba kerül. Ehhez a szülők a gondozási díj bevezetésével is maximum 100-200 ezer Ft-al járulnak évente majd hozzá, ellentétben a magánintézményekkel, ahol havi 100-150 ezer Ft-t kérnek, vagyis a teljes működtetési költséget a családokkal fiztetik meg. A különbség elég nagy!

Nekünk a munkánkkal és az elkötelezettségünkkel kell a családokat meggyőzni arról, hogy a két összeg közötti különbség nem egyenesen arányos a minőségi különbséggel. Ezt nem azért kell megtennünk, hogy a magánintézmények ellen dolgozzunk, hanem azért, hogy még inkább felhívjuk a családok és a társadalom figyelmét, mi mire vagyunk képesek. Nálunk többnyire magasan (egyre magasabban) képzett szakemberek dolgoznak, fokozatosan tovább képezzük magunkat, érdekelnek bennünket a gyermekek fejlődésével kapcsolatos kutatások és vizsgálatok. Figyelünk a családok és a gyermekek igényeire, de elsődlegesen a szakmai szempontok alapján dolgozunk. Teret adunk a szülőkkel való kommunikációnak, az informális csatornák bővítésének, a rugalmas szolgáltatások elérhetőségének.

Egy dologra azonban vigyáznunk kell! Mégpedig arra, hogy a fenti kijelentések ne szlogenként, hanem tényként hangozhassanak el.

Tartsunk egy kis önvizsgálatot magunkban: Azért megyünk be reggelente dolgozni a munkahelyünkre, mert az a munkahelyünk, vagy azért, mert ott jó dolgozni, még ha az anyagi megbecsülésben nem is mutatkozik ez meg? Fontos nekünk, hogy a ránk bízott gyermekek jól érezzék magukat a bölcsődében, hogy kacagjanak és tanuljanak? Teljes odaadással figyelünk az igényeikre?

A nálunk gyakorlati idejüket töltő kisgyermek nevelő jelölteknek mindig olyan viselkedési mintát nyújtunk, mint amilyet kell vagy gyakran mondjuk nekik, „te ezt ne így csináld majd, de mi így szoktuk”?

Ha mi magánbölcsődében dolgoznánk, a munkánk ugyanilyen intenzitású lenne, mint most? A válaszok, határozottan IGEN-ek, UGYE???

Tolnayné Falusi Mária

A MBE állásfoglalása a gondozási díjjal kapcsolatban

Az egyes szociális tárgyú törvények módosításáról szóló törvény tartalmazza a szolgáltatásokért fizetendő térítési díj szabályok átalakítását.

Többek közt lehetővé teszi bölcsődékben gondozási térítési díj bevezetését az étkezési térítési díjon felül. A szabályozás a fenntartóra bízta, hogy él-e a lehetőséggel és egyúttal figyelemmel van a rászoruló családok helyzetére.

A változtatás indoka elsősorban az a jelenlegi helyzet, amelyben az állami támogatás a fenntartási költségek kb. 35-40%-át fedezi és az étkezési térítési díjon kívül a többit a fenntartóknak (kb. 96%-ban az önkormányzatoknak) kell hozzátenni. Így az önkormányzatokra jelentős teher hárul az intézmények

működtetése során, amely az utóbbi idők pénzügyi válsága következtében sok esetben a bölcsőde fenntartását is kétségbe vonhatja. Ugyanakkor, vannak olyan magasabb jövedelemmel rendelkező szülők, akik meg tudják fizetni a magasabb hozzájárulást és így az intézményfenntartó többletbevételhez juthat a bölcsőde működtetéséhez, fejlesztéséhez.

A törvénymódosítás értékelése árnyalt megközelítést igényel, hiszen bevezetése más és más következményekkel jár a családok, a fenntartók, a gyermekek szempontjából.

Magyarországon egy magas minőségű, szigorúan szabályozott, jó tárgyi és személyi feltételekkel ellátott bölcsődei nevelés folyik. A jó minőség biztosítása jelentős összegbe kerül, a mi viszont nemzetközi kutatások szerint is a legjobb beruházás, hiszen a kisgyermekellátásra fordított befektetések térülnek meg a legjobban. A gyermek jövőnk záloga. A magas költségek miatt a világon szinte mindenütt fizetni kell a bölcsődei

ellátásért. Nálunk is, minden kormányzati időszak alatt felmerült a térítési díj emelésének gondolata. Közgazdászok korábban ki is dolgoztak egy javaslatot a szülői hozzájárulás bevezetésére, ami aztán nem került megvalósításra.

Egyesületünk világosan látja, hogy fenntarthatósági szempontból a térítési díj fizetés bevezetése többletbevételt hozhat a forráshiánnyal küszködő önkormányzatoknak. Ösztönözheti az egyéb fenntartókat újabb bölcsődék működtetésére, hiszen szabályozott módon pótolhatják a normatíva által nem fedezett fenntartási költségeiket.

Viszont azt is látjuk, hogy tovább erősítheti az önkormányzatok között meglévő különbségeket is. Mivel a rendszeres gyermeknevelési támogatásban részesülő, a tartós beteg, a fogyatékos és a 3 vagy több gyermekes családban nevelkedő gyermek számára nem állapítható meg gondozási díj – azokon a településeken, ahol a gyermekek nagy százaléka

után kap a szülő rendszeres gyermeknevelési támogatást – semmi plusz bevételhez nem fog a fenntartó hozzájutni. Továbbra is a saját költségvetéséből kell fenntartsa intézményeit. A jó munkalehetőségekkel, ipartelepekkel és számtalan adóval rendelkező önkormányzat pedig – aki eddig is elég jó anyagi körülmények között működtette intézményeit – a munkahelyi lehetőségek következtében még több bevételhez juthat a kisgyermeket nevelő szülőkön keresztül.

Véleményünk szerint a térítési díj bevezetésének családokra gyakorolt hatása egy részről szolgálja a társadalmi igazságosságot, hiszen lehetőséget teremt a tehetősebb szülőknek, hogy magasabb díjat fizethessenek. A kedvezmények bővített rendszere erőteljesebben segítheti a rászoruló családokat. Másrészt viszont azoknak az egy-két gyermekes családoknak, akik jövedelme éppen meghaladja az igénybe vehető kedvezmények jogosultságát, többletterhet fog

jelenteni, ami a mai helyzetben igen kedvezőtlenül érintené őket (pl.: a devizahitelesek, akiknek a jelentős része fiatal, hiszen a gyermekvállalás legtöbbször egybeesik a család életkörülményeinek kialakításával).

Jelentős részletkérdéseket javasunk szabályozni a törvény végrehajtási rendeletében, hiszen a tervezet szerint az összevont (étkezés+gondozás) díj jövedelemfüggő lenne, vagyis a befizetendő összeg nem haladhatná meg az egy főre eső jövedelem 25 százalékát. Mit jelent - az egy főre eső jövedelem? - Honnan, milyen jövedelemigazolások szükségesek?

- Hiszen a mai valóságból azt is pontosan tudjuk, hogy a – minimálbérrre bejelentetett nem – valós jövedelmekről szóló igazolások azt eredményeznék, hogy a tehetősebbek is ugyanannyit fizetnének, mint azok, akik valóban kevesebbet keresnek. Szakmapolitikai szempontból úgy gondoljuk, a gondozási díj bevezetése diszkriminálja a bölcsődék helyzetét az iskoláskor előtti kisgyermekellátás intézményeinek rendszerében, amennyiben csak itt jelenik meg a gondozási díj az étkezési díj mellett. Ez megindíthat egy a gyermekek számára is kedvezőtlen folyamatot. Sajnos a Köznevelési Törvényben benne maradt, hogy az óvodák üres férőhelyeikre felvehető a két és fél éves gyermekek. A szülők érthető

módon a korai óvodai beíratást fogják preferálni, hiszen ott továbbra sem kell majd különböző jövedelemigazolásokat beadni, az étkezésen kívül még más díjat is fizetni. Mi viszont továbbra is úgy véljük, hogy az óvodai 23 – és több fős csoport nem való az önállósodó, még kevésbé jól kommunikáló, egyéni gondoskodásra vágyó kisgyermeknek. A bölcsődei gondozás külön díja differenciálja még a tiszta profilú bölcsődék és az ún. egységes óvoda-bölcsődébe

járó gyermekek közötti díjfizetést is, hiszen az egyikben kell fizetni, a másikban nem kell gondozási díjat fizetni. Az utóbbi években ország-szerte épültek bölcsődék, a kormány pedig a tervek szerint további 8,6 milliárd forintot költ uniós forrásból bölcsődefejlesztésre. A fentiekben vázolt kételyeinket fenntartva azt gondoljuk, hogy a bölcsődéknek nemcsak a létrehozását, hanem a további működtetését, fenntarthatóságát is biztosítani szükséges. A jól differenciált szülői támogatás – a tehetősebb szülők többlet, a kevésbé jómódúak kevesebb, a valamilyen okból hátrányos helyzetben lévők pedig ingyenesen juthatnának az ellátáshoz – valószínűleg többletbevitelhez juttatná a fenntartókat. A törvénymódosítás bevezetésének társadalmi hatása, gyakorlati hasznának háttér tanulmányokkal alátámasztott kiszámítása a döntéshozók és nem a bölcsődei szakma kompetenciája.

*Acsainé Végvári Katalin, elnök
Magyar Bölcsődék Egyesülete
1119 Bp., Tétényi út 46/48.
20/232 9205*

**NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM
SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁSOK FŐOSZTÁLYA**

Iktatószám: 10233/2012/SZOC SZOLG   Ügyintéző: Kovácsné B. Ildikó (795-4074)

Valamennyi Regionális Módszertani Vezető részére

Tárgy: intézkedés kérése az egységes jogalkalmazás érdekében

Tisztelt Módszertani Vezető Asszony!

A főosztályunkra számos megkeresés érkezett a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény {a továbbiakban: Gyvt.} 146.-151. §. és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és a gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet {a továbbiakban: Kormányrendelet} térítési díjra vonatkozó új rendelkezéseivel kapcsolatban. A kérdések többnyire a gondozásra megállapítható térítési díj szabályaira irányultak, ezért szükségesnek tartottuk, hogy készítsünk egy szakmai állásfoglalást, iránymutatást, ami segíti a területen az egységes jogalkalmazást.

A dokumentum teljes terjedelemben olvasható: Reginfo jelen szám, 15. oldal.

A XVI. Kerületi Kertvárosi Egyesített Bölcsőde részlegeinek bemutatása

Csecsemő és kisgyermekkorban a fejlődés üteme a leggyorsabb, így kiemelkedő jelentőségű a tudatosan felkészült, a társadalmi-gazdasági változások elvárásainak megfelelő, a szociális érzékenységgel, családok támogatásában résztvevő szakember, ami a gyermekek harmonikus pszichoszomatikus fejlődésének biztosításához elengedhetlen.

A gondozónői munka sokrétű és magas szintű felkészültséget igényel, hiszen a legérzékenyebb korosztály gondozását, nevelését öleli fel. Célunk, hogy hozzájáruljunk a 20 hetes – 3 éves kor közötti kisgyermek harmonikus fejlődéséhez; segítsük őket „első” lépéseik megtételében.

Bölcsődéink erőssége

- nagy szakmai tapasztalattal rendelkező gondozónők látják el a gyermekeket,
- jó szülő-gondozónő kapcsolat,
- nyitottság,
- igényesen kialakított csoport szobák,

- közös programok szervezése a családokkal.

A bölcsődében folyó gondozási-nevelési munka magas szinten történő végzésére törekszünk, figyelembe véve, hogy a gyermek első és legfontosabb életközössége a család, amely az elsődleges szocializáció színtere, itt alakul ki az első személyi kötődés az anya és gyermeke között, mely egy életre meghatározó, célunk a szülők megerősítése a szülői szerepükben.

Nagy hangsúlyt fordítunk az egyéni bánásmódra, az önállóság elősegítésére, a gyermek kreativitásának kibontakoztatására. Célunk, hogy

kiegyensúlyozott, a társadalomba beilleszkedni tudó, kreatív felnőtté váljanak a ma gyermekei.

Élelmezésünk

A bölcsődéink saját főzőkonyhával rendelkeznek.

Az élelmezést szakképzett élelmezésvezető-dietetikus irányítja, aki egyben végzi az élelmezés felhasználásának könyvelését, megrendeli az élelmi anyagokat, évente kétszer elkészíti a szükséges tápanyag-számításokat.

Az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkezést a HACCP – minőségbiztosítási rendszer alkalmazásával végzik.

Az utóbbi időben megnövekedett azon gyermekek száma, akik táplálkozásukban különböző diétás étkezésre szorulnak. A diétát igénylő gyermekek ellátása minden évben jelentkező probléma, hiszen nem minden bölcsőde konyhája felel meg a kívánt feltételeknek. Egy-egy liszt érzékeny kisgyermek élelmezése speciális feltételeket igényel, meg kell felelni az ÁNTSZ előírásainak. Leggyakoribb diéták: tojás érzékenység, tej-tojás érzékenység, liszt érzékenység, tejcukor érzékenység, gyümölcscukor érzékenység. A dolgozó szülő számára is nagy terhet jelent, ha külön kell gondoskodnia gyermeke étkezéséről. A gondosan, körültekintően kialakított étlap szerkesztésénél figyelembe vesszük, hogy változatos, idényszerű és formában összehangolt legyen, valamint azt a tényt, hogy a bölcsőde biztosítja az esetek többségében a megfelelő vitamin, kalória szükségletet.

Az új bölcsőde építése

A fejlődő kertvárosban az urbanizáció következtében folyamatosan emelkedik az itt letelepedők száma. Az új bölcsőde Árpádföld, Cinkota és Rákosszentmihályról érkező gyermekek egy részének oldja meg az ellátását. A bölcsőde a Felsőmalom- Vágás utcából közelíthető meg. A kiszolgáló helyiségcsoportjának előre- középre húzásával, külön a gazdasági udvart lehatárolva, a forgalom elkülönítetten, könnyen bonyolítható szintbeli megközelítéssel. A szülő-gyermek és a dolgozó, és a gazdasági forgalom így tisztán elkülönül. A járműforgalom a bölcsődétől távol halad el.

A bölcsődések kertkapukon, kis utakon jutnak az épületig. A bölcsőde szobái tágasak, a korosztálynak megfelelő játékok az önfeledt játszást biztosítják a gyermekek számára. A csoportszobák belső kialakítása az előírt 3m belmagasságú. A belső helyiségek megvilágítása felülvilágító sávokban, a szellőzés

gravitációs kürtökkel a tetőn át történik. Az irodák, konyha természetes, hagyományos megvilágítású. Szerkezetileg pillérváz, kitöltő falas rendszerű épület. A bölcsőde az MSZ -04 205/2-87 szabványnak megfelel.

A csapadékvíz korszerű újrahasznosításával a vezetékes ivóvíz felhasználása csökkenthető. Az udvari komposztáló kialakításával a természetes ökológiai folyamat is megvalósul. A megújuló energiaforrás, az épület energia ellátás költségeit csökkenti. A teraszok felé tervezett árnyékoló rendszer a kint aldatást teszi lehetővé. Az udvari zöldnövényzet mértani meghatározása (lombos fák) a nyári napokban árnyékot ad, a téli időszakban lombhullatóként a természetes fény útját nem akadályozza.

A játszóudvarokon megépített pancsoló a nyári napokon enyhíti a forróságot. A korszerű konyhatechnológiának köszönhetően diétát igénylő gyermek étkeztetése is szakszerűen történhet.

Az újonnan létesített bölcsőde dinamikus fejlődést hozott a gyermekek

napközbeni ellátásában, s a családok támogatásában is. Az épületben külön csoportszobában került kialakításra az időszakos gyermek felügyelet.

A tornaterem kialakítása több funkcionális szolgáltatásra ad lehetőséget, játékos gyermek torna, játszóház, babamuzsika. A szolgáltatásokat összehangoltan változó időpontokban vehetik igénybe a gyermekek és szülők.

A só szoba kialakításával nagymértékben hozzá járulunk a gyermekek egészség megőrzéséhez, a légúti fertőzések megelőzéséhez.ü

Korai fejlesztés a bölcsődében

Az alapellátás keretén belül 2011. szeptembertől nyújtunk segítséget a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásában, gondozásában, nevelésében, a szakmai irányelvek, feltételek megteremtésével jól képzett szakgondozónők, gyógypedagógiai asszisztensek, s gyógypedagógusok közreműködésével.

A bölcsődében felvett értelmileg akadályozott, megkésett pszichomotoros fejlődésű, halmozottan sérült gyer-

mekek fejlesztését kívánjuk biztosítani. Elsősorban a XVI. kerületi gyermekek kapnak elhelyezést, de ha betöltetlen férőhelyünk van, abban az esetben más kerületből és vidékről is felvesszünk gyermekeket.

Időszakos napközbeni gyermekfelügyelet

A szülő elfoglaltsága idejére néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét, ahol gyermekeiket képzett szakemberek felügyeletére bízhatják, míg ügyeiket intézik.

A csoportösszetétel változékonysága és a széles skálán mozgó elvárások kezelése a gondozónőtől kiemelkedően magas szintű ismereteket, rugalmasságot igényel. A gondozónő feladatai, munkarendje a bölcsődei gondozás-nevelés elvei és a napi gyakorlat alapján szervezendő. Az időszakos bölcsődei elhelyezés igénybevétele esetén is fokozatosan, lehetőleg a szülővel történik a kisgyermek beszoktatása.

Játszóház

Játszóházi szolgáltatásunk beindításával a kerületben élő kisgyermekes anyukáknak teremtünk lehetőséget arra, hogy 1-4 éves gyermekükkel együtt közösségben meghatározott időközönként játszassanak kellemes, otthonos hangulatban.

A Játszóház bevezetésével a cél a szabadidő közös eltöltése. A szolgáltatás előnyeit élvezheti mind a gyermek, mind a szülő, mind a gondozónő. A szolgáltatás bevezetése a GYES-en, GYED-en lévő édesanyákat célozza meg.

Játékos gyermek torna

A harmonikus, összerendezett mozgás a környezet megismerésével párhuzamosan alakul ki, a személyiségfejlődésben nagyon fontos szerepet tölt be. A megfelelő környezet biztosításával, mozgásfejlesztő eszközökkel, játékokkal segítve a gyermek kidolgozza a számára leggazdaságosabb és legharmonikusabb mozgáso-

kat, izomzata fiziológiásan alakul ki és fejlődik.

A bölcsőde erre a célra kialakított tornateremben gyógypedagógus, szakképzett gondozónő segítségével szolgáltatásként baba-torna igénybevételére lenne lehetőség.

A csapadékosabb időben a gyermekek számára ezzel a külön lehetőséggel is szeretnénk biztosítani a mozgás örömeit.

Kiscsoportos (10-12 fő) foglalkozásokon heti 2x30 percben a gyermekek játékos, énekes-mondókás testmozgáson vehetnek részt a gondozónők irányításával.

A gyermek számára nem megerőltető, sérülést, túlterhelést nem okozó gyakorlatok, eszközök, játékok segítik a foglalkozást.

Só szoba

Nagy hangsúlyt fordítunk a gyermekek egészségének megőrzésére és a betegségek megelőzésére. Prevencióra céljából, hoztunk létre a bölcsődé-

ben só szobát, mely speciális levegője megelőző, gyógyító hatást fejt ki. Rendszeres látogatása nagymértékben segíti az immunrendszer erősödését, növeli a szervezet ellenálló képességét. Itt a gondozónő felügyelete mellett aktívan játszva az inhalálás jótékony hatását élvezhetik a gyermekek. A só szobát a kerületi bölcsődés gyerekek némi térítés ellenében vehetnék igénybe, de a későbbiekben

megvalósítható lenne szélesebb körű hasznosítása is, mely újabb folyamatos bevételt biztosítana.

Célunk: a ránk bízott gyermekek egészségének megóvása, a kialakult betegségek gyorsabb gyógyulásának elősegítése.

A száraz Só terápia jótékony hatással van az asztmatikus jellegű, allergiás megbetegedésekre, a gyermekek immunrendszerének erősítésére.

A Baba muzsika

A közeljövőben indítjuk a Baba muzsika foglalkozásokat. A gyermekeket a hozzájuk illő zenei ingerrel vesszük körül, így fejlődik a hallásuk, éneklési-, beszéd-, és ritmuskészségük, memóriájuk, mozgásuk. A szülők számára egy eszköz, technika megmutatása, amit otthon is bármikor alkalmazhatnak a gyermekkel közösen eltöltött idő, kellemes, hasznos, szeretetteljes kitöltésére. Dalokat, mondókákat tanulunk vagy ismerteket elevenítünk fel, mozgással, hangszerezéssel és ritmuskísérettel. A foglalkozás kivitelezése: meghatározott napokon heti rendszerességgel. Egy foglalkozás időtartama: 30 perc A foglalkozást tartó gondozónő előzetesen részt vesz a „Zenei nevelés a bölcsődében” c. akkreditált továbbképzésen, melyre zenepedagógus készíti fel.

*Tamás Jánosné intézményvezető
XVI. kerületi Kertvárosi
Egysített Bölcsőde*

MŰKÖDŐ INTÉZMÉNYEINK ÉS SZOLGÁLTATÁSAINK

Szivárvány Bölcsőde (52 férőhely) 1163 Budapest, Cziráki utca 22.

Bölcsődevezető: Csépan Istvánné
Tel.: 403-73-68

Szolgáltatások: Nyújtott nyitva tartás este 18 és 20 óra között, szakszerű felügyeletet biztosítunk gyermekek számára, vacsorával
SÓ SZOBA: Nagy hangsúlyt fordítanunk a gyermekek egészségének megőrzésére és a betegségek megelőzésére

Bóbita Bölcsőde (80 férőhely) 1163 Budapest, Kolozs utca 36.

Bölcsődevezető: Végvári Szilvia
Tel.: 407-22-88

Szolgáltatások: A nyújtott nyitva tartás lehetőségével segítjük a szülőket. Jól felszerelt tornateremben játékos gyermek tornaszolgáltatással heti két alkalommal várjuk a gyermekeket.

Centi Bölcsőde (108 férőhely) 1165 Budapest, Centenarium sétány 5/a.

Bölcsődevezető: Békei Ágnes
Tel.: 403-62-03

Szolgáltatások: A bölcsőde lehetőséget ad a nyújtott nyitva tartásra, valamint 2011 szeptemberétől a bölcsőde ad helyet a játék, bútor, eszköz-kölcsönzésnek is.

Árpádföldi Borostyán Bölcsőde (40 férőhely) 1162 Budapest, Monoki utca 67.

Bölcsődevezető: Klemánné Varga Mária
Tel.: 409-35-16

Szolgáltatások: A nyújtott nyitva tartás lehetőségével segítjük a szülőket.

Napsugár Bölcsőde (80 férőhely) 1164 Budapest, Felsőmalom u.5-7.

Bölcsődevezető: Fehér Edit
Tel.: 401-03-00

Szolgáltatások: időszakos gyermekfelügyelet • játszóház • baba-mama muzsika • játékos gyermektorna • sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása • különféle diétát igénylő gyermekek ellátása • só szoba, melynek speciális levegője megelőző, gyógyító hatást fejt ki, nyújtott nyitva tartás este 18 és 20 óra között, szakszerű felügyeletet biztosítunk gyermekek számára.

A XXI. század bölcsődéje!

MÁR FÉL ÉVE MŰKÖDIK BUDAÖRSÖN A MEGÚJULT PITYPANG BÖLCSŐDE ÉS GYERMEKCENTRUM

Budaörs az elmúlt évtizedekben dinamikus fejlődésnek indult. A lélekszám folyamatosan nőtt, magas a fiatal párok, különösen a kisgyermekes családok száma.

A meglévő bölcsődei férőhelyek kevésnek bizonyultak, magas feltöltöttséggel működtek az intézmények. 2008-ban pályázati lehetőség adódott a bővítésre.

A kétfordulós pályázaton 250 millió Ft támogatást kaptunk. A félmilliárd forintos, felerész uniós forrásból megvalósuló fejlesztéssel 120 bölcsődei férőhelyen, és sokféle szolgáltatással várjuk az érdeklődőket.

Magyarországon 160 éve működnek bölcsődék – 1852. április 21-óta. Budaörsön 1950-óta, 62 éve. A városban az első bölcsőde a Szabadság út és Károly Király utca sarkán nyitotta meg kapuit. A második az Uzsoki közben működött, mely 2004-ben megszűnt.

A harmadik 1977-ben 60 férőhellyel a Lévai u. épült, melyet 2004-ben, 2008-ban bővítettek. Most felújítva 120 bölcsődei férőhellyel és játszócsoporttal működik. A város a korszerűtlen intézményei helyett újat épített. Az első bölcsőde jogutódja 2002-ben épült fel a városi focipálya helyén 60 férőhellyel. 2005-től a városban a bölcsődék Egyesített Bölcsődei Intézmények keretei között működnek, 2011

septemberétől immár önállóan. A régi ellátásról a budaörsi Bölcsődék története városi kiadványban részletesen olvashatunk, mely 2008-ban készült el.

Korszerű és egyedülálló intézményünk Budaörs központja közelében, jól megközelíthető, csendes helyen található, mely ideális környezet a kisgyermek számára. Családbarát intézményünkben kisgyermeknevelők és speciális szakemberek állnak rendelkezésre. Színes szolgáltatásokat kínálva a családoknak.

Nagy álmom vált valóra a bővítéssel. Közel negyven év tapasztalata, a szakmai elhivatottságom, és munkatársaim támogatása segítette a négy éves alkotó munkát.

Az építkezés tavaly nyáron kezdődött. Átköltöztünk a másik, Százszorszép Bölcsődénkbe és a konyha átalakítása megtörtént. Új hűtő, mélyhűtő kamrák épültek. Főzőüst-

tel, légkeveréses sütővel biztosítjuk a korszerűbb konyhatechnológiát. A megújult gyermekintézményünk konyhája, ahol 250 adag étel készülhet. A mosoda kapacitása is nőtt az ipari gépek felszerelésével. A nagy álom valóra vált, 10 hónap alatt felépült a BÖLCSŐDE.

Köszönet mindazoknak, akik megálmodták, támogatták, megtervezték, megépítették, fenntartják, működtetik, és az ellátást biztosítják. Külön szeretnénk köszönetet mondani a Szociális és Egészségügyi Iroda vezetőjének és a Szociális és Egészségügyi Bizottság elnökének és tagjainak, hogy döntéseikkel, szakmai támogatásukkal segítik munkánkat.

A nyár folyamán megvalósult közbeszerzéssel a berendezések, felszerelések beszállítása. 2011. szeptemberétől birtokukba vehették a gyermekek az intézmény új részét.

A beruházás révén az intézmény 120 férőhelyen a jó színvonalú bölcsődei ellátás mellett még nagyobb hangsúlyt helyezhetünk a sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztésére. Külön hang és fényterápiás szoba épült, de van vízi terápiás medence, só szoba, valamint egy hatalmas fedett játszó rész, ugyanakkor a meglévő mellé egy újabb tornaterem is készült.

Az épületben teljes körű akadálymentesítés valósult meg. Továbbképző terem, könyvtár segíti a szakmai munkát, lehetőséget teremt a továbbképzések, tapasztalatcsere, szülői értekezletek, előadások, rendezvények, stb. lebonyolítására. Megújult a játszókert is csodálatos gyepszőnyeg (locsolórendszer), új homokozók, vízpermetezők, tricikli utak, mozgásfejlesztő eszközök segítik a gyermekek játékát. A bejáratnál a kis pihenőkert szökőkúttal a gyermekek és szülők kedvenc helye lett.

Nagyon ügyeltünk a színek váltakozásánál, a vidámságra, a játékoságra, a lábazat hullámos ívére, az oszlopok díszítésére, hogy harmóniába legyenek. A belső részen egyszerű, visszafogott színeket választottunk, a csoportokat, szolgáltatásokat szín szerint is elkülönítettük és egyben egy egységességre törekedtünk. A csoportszobák berendezés, felszerelésénél csak az alapszíneket alkalmaztuk. Szerintem, nagyon szép esztétikus lett az intézmény, melyben érvényesül a színek harmóniája.

A klasszikus bölcsődei ellátást hat egységben biztosítjuk.

- Nevelés - gondozás 3 éves korig.
- Egész napos sokszínű játéktevékenység.
- Kerti játék, mozgás, szabadban történő altagás.
- Napi négyszeri étkezés saját konyháról.
- Diétás étkeztetés.
- Nyitva tartás: munkanapokon 6-18 óráig.

Gyermekcsoportjaink

Katica csoport
Méhecske csoport
Pillangó csoport
Tücsök csoport
Hangya csoport
Szitakötő csoport
Játszócsoport

A csoportok szimbólumait: Somogyi Ferenc budaörsi szobrász készítette. Korai fejlesztést biztosítunk főállású segítő szakemberek, gyógypedagógusok és gyógytornász bevonásával. A férőhely számon belül, maximum 12 fő sajátos nevelési igényű gyermek korai fejlesztése történik integráltan. Főleg értelmi-, mozgásfejlődés elmaradásos, látás-, hallásproblémás gyermekeket fogadunk. Fejlesztőszobákat alakítottunk ki az egyéni fejlesztéshez. Egyéni és csoportos fejlesztés speciális mozgásfejlesztő eszközökkel a tornaszobákban történik. A szülőkkel folyamatos a konzultáció, a szaktanácsadás.

Pityang Játzócsoport

Lehetőség a közös játékra gyermekeknek szüleikkel, szakemberek segítségével.

Célunk, hogy elősegítsük a társas kapcsolatok alakulását. A szülők segítséget, támogatást, megerősítést kapjanak gyermeknevelési gondjaik megoldásához.

Nyitva tartás: munkanapokon 9-15 óráig.

A játzócsoport lehetőséget teremt arra, hogy

- szülő és gyermeke kedvező körülmények között játszasson együtt,
- a gyermekek barátkozhassanak egymással,
- a szülők beszélgethessenek egymással, kicserélhessék tapasztalataikat,
- a szülők tanácsot, segítséget kérjenek a kisgyermeknevelőktől,
- klubszerű foglalkozások keretében beszélgethessenek a kisgyermeknevelés-gondozás, az egészséges életmód, étkeztetés, stb. területének szakembereivel.

A bensőséges hangulat kialakításához nagyon fontos a létszámhatárok figyelembe vétele.

Időszakos gyermekfelügyelet

A szülő eseti elfoglaltsága idejére, egy-egy órára, de néhány napra is kérheti gyermeke felügyeletét. Az

A korai fejlesztést nagymértékben segíti, és más lehetőségeket nyit meg a vízi-, hang-, és fényterápia alkalmazása.

Vízi terápia

3 x 4 m hidrotériás medence segíti a munkánkat. Az egészséges, a sajátos nevelési igényű, a baleseti sérült traumás gyermekek számára a vízben végzett mozgás, fejlődésüket segíti. A felhajtó erő és a gravitáció állandó kölcsönhatása, valamint a közegellenállás új alkalmazkodási, tanulási folyamatokat indít meg a gyermekek idegrendszerében.

A több dimenzióban való mozgások új hangsúlyt kapnak a fejlesztésben. A vízi terápia folyamatos végzése kihat a szárazföldi mozgásokra, és pozitívan befolyásolja az értelmi, pszichés és szociális funkciókat.

Hang- és fényterápia

Kiemelkedő a zene szerepe a szóbeli kifejezőképesség és a nyelvi információk megértésének fejlesztésében is. A legnyilvánvalóbb azonban a zene jótékony hatása az érzelmekre, és a szocializációra. Ezek az átélte érzelmek nemcsak a másik személyiségének megértését segítik, hanem az alkalmazkodóképesség fontosságát is tudatosítják. Az egészséges és különböző fogyatékoságokkal, korlátokkal élő gyermekek gyengéd

élvezetekkel teli stimulációja az elemi érzékek csatornáin keresztül a megtapasztalást segíti, a gátlások és félelmek feloldását. Meleg, nyugodt hangulatot árasztanak a színek, és fények játékán alapuló látványelemek, fényszalagok, párologtatók, színes fénycsövek, tükrögömb, tükröbrítású falfelület. Ezeket igazán most kezdjük alkalmazni, és gyűjtögetjük a tapasztalatokat.

Torna szoba használat

– csoportos fejlesztések, játék. Felöltött torna, gyógytorna színtere.

Az alábbi szolgáltatásokat valósítjuk meg:

időszakosan gondozott kisgyermek felvehető a normál bölcsődei csoport üres férőhelyeire is. Az ellátás idejére étkezés is igénybe vehető.

Tanácsadás

- Nevelési, gondozási témákban.
- Étkezési gondok, diétás étkezés esetén.
- Eltérő ütemű fejlődés esetén.

Előadások szervezése

Havi két alkalommal délután a szülők részére a gyermekorvos, védőnő, nevelési tanácsadó bevonásával.

Cini-cini muzika

Szakember irányításával az érdeklődő szülőknek gyermekeikkel közös ének, zene, mozgás lehetőség biztosítása. Hetente egy délután.

A munkatársakból alakult énekcsoportot működtetünk, sikerrel szerepelünk a saját és a városi rendezvényeken.

Só szoba – fény terápia

A só szoba használatkor a Himalája Kristály só gyógyító hatását élvezhetik a gyermekek.

A légúti betegségben szenvedők közérzetét teszi jobbá, életminőségüket javítja jelentősen. Párolgása következtében létrejött klíma megegyezik a só barlangok klímájával. Az így

kialakult levegő hozzájárul a jó közérzet, a jó egészségi állapot fenntartásához.

A fényhatás fokozására hátulról megvilágítottuk a sófalat, és a somokozót. A bölcsődébe felvett gyermekek rendszeresen használják.

„TÉR- JÁTSZÓ”

Főleg a nagymozgásos játéktevékenységhez kötődő, egyéni készségeket és képességeket fejlesztő, családi nevelést segítő, illetve a szülő-gyermek kapcsolatot erősítő tevékenység – szülői felügyelettel eszközhasználatok biztosítása.

Élelmezés

A korszerű élelmezés biztosítását fontosnak tartjuk. Az ellátottaknak napi négyszeri étkezést saját főzőkonyháról, igény szerint diétás étkezést is biztosítunk. Külső étkezők részére gyermekek, felnőttek ebédet biztosítunk. A családi napközik gyermekei részére ebédet biztosítunk.

ELÉRHETŐSÉGÜNK:

Budaörs Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatal – Egyesített Bölcsődei Intézmények, PITYANG BÖLCSŐDE és GYERMEKKÖZPONT
2040 Budaörs, Dózsa György u. 17/A.,
Tel/fax: 06-23-415-402, 06-23-414-388
E-mail: budaors@pityangbolcsi.t-online.hu
www.bolcsode-budaors.hu

Szeretnénk intézményünkben továbbra is megvalósítani olyan jó színvonalú ellátást, melyben az ellátottak és az ellátók is jól érzik magukat.

Ehhez a személyi és az esztétikus, megfelelő tárgyi feltételek adóttak. Kiemelt feladatunk a szakemberek képzése, rendszeres továbbképzéseken való részvételük. Nyitottan fogadjuk az új, főleg fiatal szakembereket, megismertetjük velük az itt folyó szakmai munkát. Gyakorlóterülete vagyunk több képzőhelynek. Napi jó kapcsolatot építettünk ki a családi napközit működtetőkkel és a jelzőrendszer tagjaival a városban. Boldogok és büszkéek vagyunk, hogy egy ilyen csodálatos intézményben dolgozhatunk.

Ez még nagyobb felelősséget, odafigyelést, odaadó munkát kíván minden munkatársunktól.

Ma országosan a korosztály 12%-nak, Budaörsön 27%-nak van bölcsődei férőhely. Az EU elvárás 33% lenne. További fejlesztések szükségessége országosan és helyben is.

A varázslatos Pityang Bölcsőde és Gyermekközpont mitől több, mint egy bölcsőde?

Hát attól, hogy méreteiben a legújabb, a legnagyobb, és a legszebb az országban.

A klasszikus bölcsődei ellátás mellett a korai fejlesztés és a szolgáltatások tárháza várja a családokat. Ez egy igazi kis „gyermekparadicsom”.

Továbbra is minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Vokony Éva

Egyesített Bölcsődevezető, szakértő

A Magyar Mese Órája

A MÉDIAUNIÓ ALAPÍTVÁNY FELHÍVÁSA A GYERMEKINTÉZMÉNY VEZETŐK FELÉ

A Médiaunió Alapítvány legfőbb célja, hogy évente egy témában valódi, mérhető hatékonyságú társadalmi célú kommunikációs kampányt valósítson meg, a legfontosabb társadalmi problémákban érdemi szemléletváltozást előidézve hazánk lakosságában.

de társadalmi célú kampányunk célja, hogy minél több ember számára váljon nyilvánvalóvá a meseolvasás és a személyes történetek mesélésének fontossága. Szeretnénk felhívni az emberek figyelmét a mese erkölcsi tanulságaira, a mesélésből fakadó kompetenciák megszerzésére (szókincs-bővülés, kommunikációs készségek javítása stb.), és közvetetten felhívni a figyelmet a családon belüli beszélgetés fontosságára. Ebben a kampányban szeretnénk kérni a segítségüket, hogy – a mesékben tükröződő világkép s annak vigasztaló, gyógyító, válaszadó jellege napi rendszerességgel eljusson a gyerekekhez, továbbá, hogy – a gyerekekkel való intenzívebb törődés, a „minőségi” gyermeknevelés, együttlét és egymásra figyelés, s a családok, közösségek közös élményszerzéséből fakadó örömeit megjeleníthessük.

A Magyar Népmese Napján – Benedek Elek születésének évfordulóján – a Médiaunió Alapítvány meghirdeti a Magyar Mese Óráját.

A kezdeményezés célja a témával kapcsolatos figyelemfelhívás. Terveink szerint az ország gyermekintézményeiben ugyanazon a napon, ugyanabban az időpontban, ugyanazt a mesét olvassa majd minden gondozónéni, óvónéni a gyerekeknek a szokásos délutáni pihenő előtt.

IDŐPONTJA: 2011. szeptember 30. (péntek),

13 órától 14 óráig – a délutáni pihenő ideje

HELYSZÍNE: az intézmény csoportszobái – a megszokott körülmények között

A MESE: egy Önök által szabadon választott mese Amennyiben az Ön által vezetett intézmény is vállalja, hogy részt vesz a Magyar Mese Órája című kezdeményezésünkben, nem kell mást tennie, mint: a meseljmindennap@opencom.hu email címre egy válaszevélben megerősíteni részvételi szándékukat.

2011. szeptember 30-án, pénteken az intézményi csoportokban elmesélni egy Önök által szabadon választott mesét.

Amennyiben Ön, kollégái, vagy az intézmény jelen van a Facebookon, szeptember 30-ig csatlakozzanak a Mesélj mindennap! Facebook oldalához. A Magyar Mese Óráján intézményünkben készült képeket pedig kérjük, töltsék fel a saját vagy az intézmény üzenő falára, megjelölve a képen a Mesélj mindennap! kampány Facebook profilját.

Amennyiben felkeltettük érdeklődését, és a „mesélés fontosságának” ügyét Ön és intézménye is szívesen terjesztené kisközössége berkein belül, várjuk jelentkezését.

A programról további információt talál szeptember 30-tól a www.meseljmindennap.hu oldalon.

További mesés napokat Önnek és intézménye minden apró és nagyobb „lakójának”!

Budapest, 2011. szeptember 27.

Tisztelettel:

A Médiaunió Alapítvány Elnöksége
www.mediaunio.hu

Bababirodalom Bölcsőde: a fogyatékos-barát munkahely

A Salva Vita Alapítvány 2010-ben vezette be a Fogyatékos-barát munkahely elismerést, hogy az álláskereső fogyatékos emberek és a foglalkoztatásukra nyitott munkáltatók egymásra találását támogassa.

A Fogyatékos-barát munkahely elismerést a Nemzeti Erőforrás Minisztérium, az American Chamber of Commerce in Hungary, a Szövetség a Kiválóságért Közhasznú Egyesület és a Salva Vita Alapítvány képviselői közösen adják a pályázati feltételeket sikeresen teljesítő munkáltatóknak. Az elismerés megszerzését követően a munkáltató jogosulttá válik a Fogyatékos-barát munkahely logó használatára, amelyet például álláshirdetéseinek alkalmazhat. A logó a fogyatékos embereknek azt üzeni, hogy a munkáltató pozitívan fogadja jelentkezésüket, elkötelezett foglalkoztatásuk, megtartásuk iránt.

A 2011. évi díjazottak egyike a Bababirodalom Bölcsőde és Szolgáltató Központ. Ez a bölcsőde a XVIII. kerület

let első közintézménye, amely fogyatékos munkavállalók példaértékű befogadását valósította meg. Az intézmény autizmussal élő dolgozót foglalkoztat, akinek a felkészítését és a beilleszkedését a Salva Vita Alapítvány segítette. A bölcsőde vezetői pozitív tapasztalataikról számos konferencián, képzésen, rádió és televízió műsorban beszámoltak. Ez hozzájárul ahhoz, hogy csökkenjenek a sérült emberekkel szembeni előítéletek.

A Bababirodalom Bölcsőde a kerület első Fogyatékos-barát munkahely elismerésben részesült közintézménye. Reméljük, példája nyomán egyre több kerületi intézmény és vállalkozás válik nyitottá a sérült emberek foglalkoztatására, amit a Fogyatékos-barát munkahelyek növekvő száma fog jelezni.

*Csányi Zsuzsanna, szervezetszichológus
Salva Vita Alapítvány*

Az elismerés 2012. március 1-én, a Magyar Tudományos Akadémia székházának Kodály-termében rendezett ünnepségen került átadásra a Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc – Pestszentimre Önkormányzat Bababirodalom Bölcsőde és Szolgáltató Központ részére.

A rendezvény a Nemzeti Erőforrás Minisztérium és a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány támogatásával valósult meg.

Gratulálunk az elismerés elnyeréséhez, és további, sikereiben gazdag, eredményes munkát kívánunk!

A MAGYAR BÖLCSŐDÉK EGYESÜLETE FELHÍVÁSÁRA A MÉDIAUNIÓ ALAPÍTVÁNY ÁLTAL
INDÍTOTT KAMPÁNYHOZ CSATLAKOZTAK A MAGYAR BÖLCSŐDÉK IS!

Elektronikus adatszolgáltatás

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet módosítása

A nyilvántartás célja

Az Szt. 20/C. § (1) bekezdése, valamint a Gyvt. 139. § (2) bekezdése értelmében a szolgáltatások finanszírozásának ellenőrzése és a párhuzamos ellátások kiszűrése érdekében szükség van egy olyan nyilvántartási rendszer kialakítására, amely tartalmazza mind az adott napon, adott szolgáltatást igénybevevő legfontosabb adatait, mind a gyermek, ellátott által igénybe vett szolgáltatásokat, ellátásokat. A rendszer tartalmazza továbbá az igénybevevők Társadalombiztosítási Azonosító Jelét is, ami lehetővé teszi az egyes szolgáltatások, ellátások igénybevevőinek elkülönítését és a szolgáltatások, ellátások igénybevevőkhöz való hozzárendelését. {5. § (1) bek. a)-c); (5) bek.; 7. § (39) bek. a)-b).}

A nyilvántartás működése

A rendszer működtetője a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal, mely hivatalnál jelenleg is üzemel az országban működési engedéllyel szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző szolgáltatókat, intézményeket nyilvántartó szociális regiszter. A most kialakítandó, uniós forrásból megvalósuló nyilvántartási rendszer jelentős mértékben épít a regiszter adataira. Az engedélyesek regiszterbe történő féléves/negyedéves jelentési kötelezettsége az új nyilvántartási rendszer beindulásával egyidejűleg csökken: csak azokat az adatokat kell a továbbiakban is jelenteni, amelyek nem nyerhetők ki az új nyilvántartásból, így a jelentési kötelezettséggel járó adminisztratív terhek mérsékelhetők. {13/B-13/H §}. Az új központi elektronikus nyil-

vántartási rendszer a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások igénybevevőiről (a továbbiakban: igénybevevői nyilvántartás) egy napi szinten vezetett nyilvántartás, melyhez az adatokat a fenntartók által megbízott – a fokozott adatvédelmi követelmények teljesítése érdekében – ügyfélkapu jogosultsággal rendelkező személyek szolgáltatják.

Az igénybevevői nyilvántartásba az adatszolgáltatásra jogosultak az igénybevevővel, illetve a szolgáltatással kapcsolatos főbb adatokat rögzítik. Ezt követően az igénybevevői nyilvántartás elektronikus adatlapján naponta nyilatkoznak arról, hogy a rögzített személy a szolgáltatást az adott napon igénybe vette-e. A napi jelentési kötelezettséget az adott napon követő munkanap 24 óráig kell teljesíteni. Mindez azt jelenti, hogy adott szolgáltatás igénybevevőiről a következő munkanap 24 óráig pontos adatokat kapunk, mely túl a finanszírozási ellenőrzésen, lehetőséget teremt az igénybevételrel kapcsolatos napi adatok megismerésére, ami a tájékoztatás, illetve az ágazati irányítási feladatok sikeres ellátásához is fontos alapanyagot biztosít. Nem kell vezetni a nyilvántartást a Gyvt. 139. § (3) bekezdése szerinti szolgáltatások esetében, ezek: alternatív napközbeni ellátás; házi gyermekfelügyelet; gyermekjóléti szolgáltatás, ha annak nyújtása az első találkozást követően tett intézkedéssel lezárható; a gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásai közül az utcai és lakótelepi szociális munka, a kórházi szociális munka és a készenléti szolgálat.

Megteendő lépések az igénybevevői nyilvántartás indulása előtt

Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény 3. melléklet Kiegészítő szabályok 7. pontja szerint 2012. július 1-jétől a fenntartó attól az időponttól jogosult a normatívára, amikor az ellátott adatait a napi jelentési rendszerbe nyilvántartásba vette. A napi jelentés elmulasztása tehát az állami normatív hozzájárulás visszavonásával jár. Az új igénybevevői nyilvántartás működésére való felkészülésre és az informatikai rendszer finomhangolására fél év áll rendelkezésre. Az igénybevevői nyilvántartás indulásához az alábbi lépések megtétele szükséges a fenntartók részéről (15. § (1)-(3) bek.):

– 2012. január 31-éig a fenntartók képviselőinek ügyfélkapu regisztrációt kell szerezniük (amennyiben ilyenkor még nem rendelkeznek), és annak adatait, valamint a fenntartó képviselőre jogosító dokumentumot személyesen kell bemutatniuk az NRSZH-nál vagy megyei kirendeltségénél. Ezek után a fenntartó képviselője már az elektronikus rendszerben jelölheti ki azokat a munkatársait, akik szintén ügyfélkapu belépési jogosultsággal rendelkeznek, és a napi jelentés megtételét végzik majd.

– 2012. február 29-éig az engedélyeseknek a nyilvántartásukban szerep-

GYEREKSZÁJ

Gyakornokok naplójából:
"Minden gyermek a bölcsődébe való bekerüléskor kap egy sorszámot..."

lő igénybevevők adatait rögzíteniük kell a rendszerben.

– 2012. március 1-jétől a napi jelentési kötelezettség minden engedélyes számára fennáll azzal, hogy a napi jelentés során tett adatszolgáltatásnak 2012. június 30-áig finanszírozási jogkövetkezménye nincs.

Az adatszolgáltatást érintő hibás, hiányos adatok javíthatóak, pótolhatóak az új igénybevevői nyilvántartás indulása előtt. Az ilyen adatokat azok javítása, pótlása érdekében az engedélyesnek 2012. június 15-éig kell jeleznie az NRSZH-nak. Az adatszolgáltatás megszervezésére és

a jelentkező nehézségek leküzdésére tehát 2012. március 1. és június 30. közötti időszak áll rendelkezésre.

2012. július 1-jétől élesben működik a rendszer.

NEFMI Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztálya

Intézkedés kérése az egységes jogalkalmazás érdekében

VALAMENNYI REGIONÁLIS MÓDSZERTANI VEZETŐ RÉSZÉRE

A főosztályunkra számos megkeresés érkezett a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény {a továbbiakban Gyvt.} 146.- 151. § és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és a gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet {a továbbiakban Kormányrendelet} térítési díjra vonatkozó új rendelkezéseivel kapcsolatosan. A kérdések többnyire a gondozásra megállapítható térítési díj szabályaira irányultak, ezért szükségesnek tartottuk, hogy készítsünk egy szakmai állásfoglalást, iránymutatást, ami segíti a területen az egységes jogalkalmazást.

A térítési díjra vonatkozó új szabályozás a fenntartóra bízva annak eldöntését, hogy él-e a jogszabály adta lehetőséggel és bevezeti-e a gondozásért kérhető térítési díjat, tehát minden önkormányzat és más fenntartó maga dönthet ebben a kérdésben.

A fenntartó első feladata az intézményi térítési díj meghatározása

A Gyvt. 147. § (2) bekezdés értelmében a fenntartó a bölcsőde esetében kiszámítja az intézményi

térítési díjat, melyet külön kell meghatározni a gondozásra és külön az étkeztetésre vonatkozóan. Amennyiben a fenntartó úgy dönt, hogy nem kér a gondozásért térítési díjat, abban az esetben is ki kell számolnia a gondozásra is az intézményi térítési díjat.

A fenntartó a kiszámított intézményi térítési díjat alacsonyabb összegben is meghatározhatja. Ha a fenntartó nem kíván térítési díjat szedni a gondozásért, akkor az intézményi térítési díjat nullában kell meghatározni a gondozás esetében.

ben. Önkormányzat esetén a rendeletben kimondja, hogy ez az összeg nulla. Fontos, hogy ezt írásban dokumentálni kell {Kormányrendelet 9. §. (2) bek.}.

Az intézményi térítési díj meghatározásának azért is van relevanciája, mert a fenntartónak tudnia kell, hogy az adott bölcsőde milyen költségeket, kiadásokat tesz ki, másrészt pedig be tudja mutatni, hogy amennyiben szedne a gondozásra térítési díjat, az mennyibe kerülne a kötelezettek számára.

Ezt dokumentálni kell!!!

A fenntartó az intézményi térítési díjat a Gyvt. 147. § (4) bekezdés alapján alacsonyabb összegben is meghatározhatja, például akár 200 Ft/nap összegben is.

Az intézményi térítési díj nulla is lehet, amennyiben a fenntartó nem kíván gondozási díjat szedni. Ezt is dokumentálni szükséges!

Garanciális szabály – a kötelezettek számára – , hogy az intézményi térítési díj jelenti a maximumot, tehát ettől magasabb összeget nem lehet elkérni a szülőktől!

Személyi térítési díj megállapítása

A kötelezett által fizetendő térítési díj összegét (személyi térítési díj) az intézményvezető konkrét összegben állapítja meg {Gyvt. 148. § (1) bek.}.

A bölcsődei ellátás esetén az intézményvezető megállapítja a gyermekétkeztetésre vonatkozó személyi térítési díjat, valamint a fenntartó döntésétől függően a gondozásra is. {Gyvt. 148. § (2) bek.}.

Amennyiben a fenntartó úgy dönt, hogy a gondozásért nem kér térítési díjat, abban az esetben nem kell alkalmazni a Gyvt. 150. §-ban meghatározottakat, csak a gyermekétkeztetésre vonatkozó rendelkezéseket kell figyelembe venni a Gyvt. 151. § alapján.

A jogszabály lehetővé teszi, hogy a kötelezett vállalhatja a mindenkori intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj megfizetését, vagy a mindenkori intézményi térítési díj és a számára megállapítható személyi térítési díj különbözete egy részének a megfizetését, melyet természetesen írásban kell előterjeszteni {Gyvt. 148. § (10) bek.} a fenntartó részére.

A Gyvt. 150. §-a alapján a személyi térítési díj megállapításánál a család egy főre eső jövedelmét kell figyelembe venni. Az egy főre eső jövedelem számításakor az alábbi személyek jövedelmét kell figyelembe venni:

- a szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,
- a 20 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező gyermeket,
- a 23 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató gyermeket,
- a 25 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermeket,
- korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg, illetőleg a fogyatékos gyermeket és rendszeres havi jövedelmüket.

A törvény szabályai szerint a bölcsődei személyi térítési díj összege – az étkezéssel együtt – nem haladhatja meg a család egy főre eső nettó jövedelmének a 25 %-át {Gyvt. 150. § (3) bek. c) pont}.

A személyi térítési díj megállapításánál – gondozás esetében – figyelemmel kell lenni a Gyvt. 150. § (5)-(6) bekezdés rendelkezéseire, tehát a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek, a 3 vagy több gyermeket nevelő családok gyermekei, valamint a tartósan beteg, vagy fogyatékos gyermekek, az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél, vagy gyermekotthonban elhelyezett, valamint az átmeneti, vagy tartós nevelésbe elhelyezett gyermekek mentesülnek a gondozási díj megfizetésére a törvény erejénél fogva. A kedvezményezett körön kívül eső családok esetében pedig jövedelemarányosan kerül megállapításra a személyi térítési díj, tehát a szabályozás figyelemmel van a szülők jövedelmi helyzetére.

Amennyiben a gondozásért nem kérnek térítési díjat, abban az esetben a gyermekétkeztetés esetén a Gyvt. 151. § (5) bekezdésben foglaltakat kell irányadóként tekinteni.

Az alábbi táblázatban szeretnénk szemléltetni, hogy amennyiben – a fenntartó döntése alapján – a gondozásra is megállapítják a személyi térítési díjat, abban az esetben milyen költségek terhelik a szülőket, a család egy főre eső jövedelme alapján:

Egy főre eső nettó jövedelem (Ft)	Térítési díj (Ft) (étkezéssel együtt 25%)
0 – 37.000	0
37.100	9.275
38.000	9.500
38.500	9.625
39.000	9.750
39.500	9.875
40.000	10.000
41.500	10.375
42.000	10.500
43.000	10.750
45.000	11.250
48.000	12.000
50.000	12.500
52.500	13.125
54.000	13.500
55.000	13.750
60.000	15.000
62.000	15.500
65.000	16.250
67.500	16.875
68.500	17.125
70.000	17.050
72.500	18.125
75.000	18.750
77.500	19.375
79.000	19.750
80.000	20.000
85.000	21.250
87.500	21.875
90.000	22.500
95.000	23.750
100.000	25.000

Az intézkedés gyakorlati alkalmazása leginkább egy konkrét példán

keresztül érthető meg: Az étkezésre megállapított napi térítési díj összege (nyersanyagköltség ÁFA-val együtt) 450,- Ft. Ha a fenntartó úgy dönt, hogy a gondozásra is megállapít térítési díjat, például napi 400,- Ft összegben, akkor 850,- Ft személyi térítési díjat kell napi szinten fizetni. Ez 20 napra vetítve étkezéssel együtt 17.000,- Ft-ot jelent. Ha a család alacsony jövedelemmel rendelkezik, épp meghaladva a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény határértékét (37.100,- Ft), akkor az egy főre jutó jövedelem alapján maximum 9.275,- Ft kérhető el a szülőktől. Ha jobb anyagi körülmények között élő családot veszünk alapul, például 70.000,- Ft nettó egy főre eső jövedelemmel, akkor legfeljebb 17.050,- Ft-ot fizethet a szülő a törvény szerint, tehát a példában szereplő 17.000,- Ft elkérhető ez esetben.

Amennyiben az egy főre eső rendszeres havi jövedelem tehát 37 050,- Ft, vagy annál kevesebb, abban az esetben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül a gyermek, tehát térítésmentesen veheti igénybe az ellátást.

Ha a megállapított személyi térítési díj összege – étkezéssel együtt – magasabb, mint a család egy főre eső nettó jövedelmének a 25 %-a, abban az esetben a térítési díj fizetésére kötelezett személytől csak annyi összeg kérhető el, amennyit a jogszabály megenged, tehát az egy főre eső nettó jövedelem 25 %-a.

A Gyvt. 148. § (5) bekezdés alapján az önkormányzati fenntartónak lehetősége van arra is – rendeletében foglaltak szerint – , hogy alacsonyabb mértékben állapítsa meg a személyi térítési díjat, tehát kevesebbet kérjen a szülőktől, illetve egyedi esetekben elengedje, ezzel rugalmasan igazodva a felmerülő egyedi élethelyzetekhez. A konkrét összegek meghatározásánál figyelembe vehet

A bölcsődében a gondozásra számított intézményi térítési díj az ételmezés nyersanyagköltségével csökkentett szolgáltatási önköltség és a normatív állami hozzájárulás összegének különbözete. Az ételmezés nyersanyagköltségének meghatározásakor az általános forgalmi adóval növelt összeget kell figyelembe venni {Kormányrendelet 9. § (1) bek.}.

A gyermekétkeztetés intézményi térítési díjának az alapja – Gyvt. 151. § (3) bekezdés értelmében – az ételmezés nyersanyagköltségének az egy ellátottra jutó napi összege.

A bölcsődében a szolgáltatási önköltség általában a bérből, járulékból, dologi kiadásokból, beruházásokból, stb. tevődik össze. Ezeket figyelembe véve a bölcsődében egy gyermekéves ellátása (szolgáltatási önköltsége) 1 000 – 1 500 ezer forint között mozog, amely összeg függ attól, hogy területileg hol helyezkedik el, milyen épületben működik és ki működteti az intézményt (megyei jogú város, község, integrált intézmény, stb.).

Az állam a bölcsőde működtetéséhez a költségvetési törvényben nevesített

normatíva formájában járul hozzá, mely 2012-ben 494 100,- Ft/fő/év. A gyermekétkeztetés intézményi térítési díjának az alapja tehát, az ételmezés nyersanyagköltségének az egy ellátottra jutó napi összege, amely szintén változó intézményenként, átlagban 350 – 550,- Ft/nap.

Az alábbi példával szeretnénk bemutatni, hogy a gondozásra hogyan kell meghatározni az intézményi térítési díj összegét a fentiekre való tekintettel:

A szolgáltatási önköltség
1 300 000,- Ft/év/gyermek
Ételmezés nyersanyagköltsége: 400,- Ft (ÁFA-val)/nap/gyermek*251 nap (költségvetési törvény alapján) = 100 400,- Ft/év/gyermek
Állami normatív hozzájárulás összege: 494 100,- Ft/év/gyermek

A bölcsődében gondozásra megállapítható intézményi térítési díj összege tehát: 1 300 000,- Ft – 100 400,- Ft – 494 100,- Ft = 705 500,- Ft/év/gyermek. Havi bontásban az intézményi térítési díj összege: 58 792,- Ft. A megállapított napi intézményi térítési díj összege – átlag 21 nappal számolva – 2 800,- Ft!

Nézzünk konkrét példát arra vonatkozóan is, hogy havi szinten hogyan történik a számítás, valamint az elszámolás, amennyiben gondozásra is megállapítottak személyi térítési díjat:

	Február 21 nap	Március 21 nap	Április 20 nap	Május 22 nap
Étkezésre megállapított személyi térítési díj (450Ft/nap)	9 450 (21 napra)	9 450 (21 napra) 6 750 (15*450Ft) (ha a gyermek hiányzott 6 napot)	9 000 (20 napra) 5 400 (12*450Ft) (ha a gyermek hiányzott 8 napot)	9 900 (22 nap) 4 950 (11*450Ft) (ha a gyermek hiányzott 11 napot)
Gondozásra megállapított térítési díj (400Ft/nap)	8 400	8 400	8 400	8 400
Egy főre eső nettó jövedelem 25%-a (50.000Ft)	12 500*	12 500*	12 500*	12 500*
Fizetendő térítési díj	12 500	12 500	12 500	12 500

*Az egy főre eső nettó jövedelmet is csak egyszer állapítjuk meg és ehhez mérten határozzuk meg a kötelezett által fizetendő személyi térítési díj összegét!

például szociális szempontokat, valamint a jövedelmi viszonyokat is. Bölcsődében a személyi térítési díjat – gondozásra is – ellátási napra vetítve kell megállapítani, tehát az adott hónap nyitvatartási napjainak függvényében. A bölcsődei gondozás személyi térítési díját – a fenntartó eltérő döntése hiányában – abban az esetben is teljes hónapra kell megállapítani, ha a gyermek az ellátást a hónap nem minden napján veszi igénybe {Kormányrendelet 9. § (3) bek.}. Az azt jelenti, hogy a megállapított és a kötelezett által előre befizetett személyi térítési díjból a gyermek hiányzása esetén nem jár vissza a különbözet, kivéve, ha a fenntartó eltérően rendelkezik.

A fenntartó úgy rendelkezhet a gondozásra megállapított személyi térítési díj tekintetében – a gyermekétkeztetéshez hasonlóan – hogy azokon a napokon, amikor a gyermek valamely ok miatt hiányzik a bölcsődéből és a távolmaradását a

szülő bejelentette, a többletet a következő hónapban a fizetés alkalmával be kell számítani, vagy vissza kell fizetni a kötelezett számára.

A térítési díjra vonatkozó új rendelkezéseket, szabályokat – Gyvt. 146 – 151. §-át – azon személyek esetében, akik 2011. december 31-én ellátásban részesültek, a személyi térítési díj soron következő felülvizsgálatokor kell alkalmazni {Gyvt. 161/F. §}.

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény határozza meg azon tevékenységek körét, amelyek a közérdekű jellegre való tekintettel adó alóli mentességet élveznek. A törvény erejénél fogva mentes az adó alól az a szolgáltatásnyújtás – az étkeztetés kivételével, ha az ennek fejében járó ellenérték külön térítendő meg – és az ahhoz szorosan kapcsolódó termékértékesítés, amelyet bölcsődei ellátás keretében közszolgáltató – ilyen minő-

ségben – teljesít {85. § (1) bekezdés h) pont}.

Kérem a Regionális Módszertani Bölcsőde vezetőjét, hogy a jogszabály egységes értelmezése érdekében tegye meg a szükséges intézkedéseket, és a jelen tájékoztatót megküldeni szíveskedjen az illetékességi területéhez tartozó valamennyi bölcsőde vezetőjének. Segítő közreműködését előre is köszönöm!

Budapest, 2012. február 21.

Üdvözlettel:

dr. Andrászi-Tóth Veronika
főosztályvezető

Nemzeti Erőforrás Minisztérium

GYEREKSZÁJ

Gyakornokok naplójából:
"A gondozónők négy műszak közül kapnak beosztást..."

„Angliai tanulmányút”

AZ EURÓPAI INTEGRÁCIÓS ALAP ÁLTAL TÁMOGATOTT „ANGLIAI TANULMÁNYÚT” CÍMŰ PROJEKT KERETÉBEN MEGRENDEZÉSRE KERÜLŐ SZAKMAI NAP

A Józsefvárosi Egysített Bölcsődék szakdolgozói, valamint a Józsefvárosi Egységügyi Szolgálat és a kerületi önkormányzat képviselője részvételével 2011 májusában lezajlott tanulmányút keretében Londonban található, kisgyermek nappali ellátásával foglalkozó intézményeket, családsegítőket, továbbá migránsokat segítő civil szervezetet látogattunk meg.

Először olyan intézményeket kerestünk fel, melyek a város szegényebb, és nagy arányban idegen kultúrkörből származó bevándorlók által lakott részén találhatóak. Tanulmányoztuk, és egyben jó gyakorlatokra tettünk szert az integráció módjairól, valamint a marginalizáció csökkentésének lehetőségeiről a hátrányos helyzetű kisgyermekes családokban. Az Európai Integrációs Alapból támogatott projekt célja, hogy ezen tapasztalatokat a józsefvárosi intézmények, valamint más budapesti bölcsődék munkatársaival is megossza. London népessége 8 millió körüli aminek 30%-a EU-n kívüli népesség. A legnagyobb számban indiai, pakisztáni, bangladesi, sri lankaiak, arabok, majd a feketék és kevert

nemzetiségűek és meglepően kevesen 1,12% kínai népesség. Londonban 9 intézményt látogattunk meg. Voltunk a Bevándorlási Hivatalban, ahol megtudtuk, hogy milyen jogcímen, milyen eljárási rend szerint tartózkodhatnak a harmadik országbeli állampolgárok Angliában.

Az általános helyzet áttekintését követően a küldöttség Helen Johnson, a gyermekügyi munkaközösség operatív vezetője segítségével a migráns gyermekek integrációs esélyeit vizsgálta meg Nagy-Britanniában. Migráns gyermekvédelmi tevékenységük részeként az operatív vezető bemutatta a jogi helyzetet, melynek értelmében gondozásukba kerül minden az Egyesült Királyságban tartózkodó 18 év alatti, vagy dokumentumok hiányában 18 évesnél fiatalabbnak tekintett, menekültstátuszt kérelmező, szülei és felnőtt rokon gondviselése nélküli személy. Gyermekvédelmi munkáját a hivatal eseti gondozással és tanácsadással, gyermekvédelmi felvétellel és egészségügyi ellátással egészíti ki. A Magyar Köztársaság londoni nagykövetségén Norman-Walker

Andrea, EU tanácsos fogadta a küldöttséget. Ismertette a londoni magyar külképviselet munkaszervezésének részeként, hogy hazánk Európai Unió feladatainak koordinációja mellett az ő felelősségi területéhez tartozik többek között a szociálpolitika és a szociális feladatokat ellátó intézményrendszer, így a bölcsődékkel kapcsolatos koordinációs munka is. Bevezetőjében ismertette, hogy az Egyesült Királyság kisgyermek-ellátási rendszere 5 éves kor alatti gyermekek esetében sokkal kevésbé átfogó és közel sem teljes körű társadalmi lefedettségű, országos szinten pedig a magyarországi szakmai munka is érdemben kiforrottabb és rendszerezettebb, mint az Egyesült Királyságban.

John Oates, az Open University professzora a szülő-gyermek viszonyról tartott előadást. Bemutatta az anya-gyermek viszony kötődéstudait és külön kitért a hátrányos helyzetű és migráns gyermekekkel kapcsolatos megfigyelésekre. Bemutatta genetikai és szociológiai megfigyeléseket, s az ezzel összefüggésben a budapesti és a bostoni kutatási

Munkájuk fontos része a szülők bevonása, tájékoztatása és velük való közös munka

"... azt keressük a másikban, ami összeköt, nem pedig azt, ami elválaszt"

migráns, bevándorló kifejezést, kizárólag szegény vagy hátrányokkal küzdő családokról beszélnek. Az integráció és esélyteremtés legfontosabb intézményei.

A centrum létrehozására, működésére kizárólag települési önkormányzatok kapnak támogatást, mert a hátrányos helyzetű/ migráns/ népesség sokszínűsége miatt ideológiamentes ellátást kell biztosítani. Maximálisan tiszteletben tartva és támogatva, a nemzeti, etnikai vallási hovatartozást.

A szolgáltatások komplexek, szülőre, gyermekre kiterjednek. A filozófiájuk meghatározza az egész ellátást: „Mindenki, aki az intézménybe belép, az szülő és gyerek mindegy, hogy honnan érkezett!”

A házak nyitva tarása reggel 8 – 21 óráig tart. Ez idő alatt várandós foglalkozások, szülő felkészítő programok, képzések, eu. felvilágosító és szűrő programok, nyelvtanfolyamok, személyiség fejlesztések, tanácsadások, munkaközvetítés és szabadidős tevékenységekkel várják a szülőket és a 18 év alatti fiatalokat. Az intézmény nyitva tartási idejében az igénybe vevők a ház infrastruktúráját használhatják. A házak szolgáltatásai térítésmentesek.

Az intézményvezető elmondta, a jelenlegi 120 gyerek, akik közül 24-en három év alattiak, 27-en különböző anyanyelvűek és 35-en kultúrából érkeztek. Míg az angol populáció 10 %-a szorul támogatásra megélhetéséhez, náluk a gyerekek 90%-a. 65 főállású munkatársa van az intézménynek sokféle szakmai végzettséggel: kisgyermeknevelők, pedagógusok, pszichológus védőnő, szociális munkás. Koordinátorok: szülőkkel és a gyerekekkel is foglalkoznak. A családlátogatást a terepmunkások végzik. Egyértelműen megfogalmazott működési stratégiai szabályok, kijelölt kompetencia határok, egy célért végzett, egymásra épülő közös munka jellemzi az intézményeket.

minta alapján levont következtetéseket. Megállapításaik között szerepel, hogy gyerekek 50%-a mutat biztonságos kötődést. A kötődési minták nemzedékről nemzedékre átadódhatnak. Ez a „nemzedékek közötti átadás” azért történik, mert a kisgyermekek kötődése összekapcsolódik a későbbi felnőtt kötődéssel, ami viszont befolyásolja a későbbi szülői bánásmódot.

Az átadásban szerepet játszó folyamatok egyelőre nem teljesen ismertek, de felhívta a figyelmet az élet első éveinek, meghatározó szerepére. Az időben történő felismerés és kiegészítő nevelés, gondozás megszakíthatja ezt a nem pozitív nemzedékek közötti átadási mintát, ami lehetőséget teremthet egy sikeres felnőtté váláshoz.

Gyermek Centrumokban, Biztos Kezdet Gyermek Centrumokban és „bölcsődékben” tett látogatásaink

szakmai érdeklődésünk meghatározó élménye volt.

Nincs bölcsőde és óvoda, hanem iskoláskor alatti gyermekintézmény, centrum van, ahol 0-5 éves gyerekeket látnak el. Az intézményi ellátás egységes ugyan, egymásra épülő szakmai programmal, de szervezeti- leg, szalmailag, épületileg is elkülönülő a gyerekek korának megfelelő ellátást biztosítanak. A térítési díj elég magas, de jövedelemtől függő kedvezményeket biztosítanak. 4 éves kortól heti 15 óra ingyenes ellátás jár jövedelmi viszonytól függetlenül minden gyerek számára.

Mi a Biztos Kezdet Gyermek Centrumokat látogattuk, amiket állam finanszíroz és 3500 működik Anglia hátrányos helyzetű település részsein. Ezek a település részeken 65% feletti a főként harmadik országbeli migráns lakosság száma. Egyetlen intézményben sem használják a

A 0-5 éves gyermekek és családjaik akár napi rendszerességgel vehetik igénybe a centrum nyújtotta felnőtt, gyerek és gyerekek felnőttek részére szervezett szolgáltatásokat.

Biztos Kezdet /Sure-Start/ szülővel vesznek részt a gyermekek. Azonos időben azonos programok. Szemlélete olyan, mint a miénk. Fő nevelési célkitűzésük: szocializáció, kommunikáció, kapcsolatteremtés, konfliktuskezelés /a szülői képességek fejlesztése is ez irányú.

Bölcsőde: nem feltétel a szülő munkavállalása. 8-18-ig van a nyitva tartás, 9-15 óra között van a törzsidő. Van csecsemő csoportjuk, kb. 12-14 hónapos korig. Nekik egy besötétített „meleg” a játszó szobából nyíló helyiség az alvószobájuk, ahol egy állandóan világító tompa villogó fényforrás van elhelyezve. A 14-24 hónap körüli gyermekek a másik csoport, a 2-3 évesek a harmadik, és

ötéves korig van még egy csoport. 3 év felett nincs altatás. Ebéd után csendes tevékenység van, asztali játék, meséskönyv stb., aki elálmosodik, elalszik, azt betakarják, a többiek játszanak. 3 éves kor alatt három gyerekre van egy gondozó, 3 év felett 10 gyerekre egy felnőtt. Nincsenek jelek, a gyerekek képei vannak ott, ahol mi jelet használunk.

A napirendnek egy meghatározott része van, az étkezés. A levegőztetés nem szervezett, a gyerekek akkor mennek az udvarra, amikor szeretnének. A gyereknél a csoportváltás nem azonos időben történik, hanem egy bizonyos fejlődési szint elérésekor. A nevelőknek alap végzettsége azonos, de kiegészítő képzéseken vesznek részt. Kommunikáció, mozgás, kreativitás. Így a gyerekek egyéni fejlesztési terveiben meghatározott tevékenységeket külső szakember bevonása nélkül végzik.

A bölcsődében és a gyerekházban is a munkatársak kártyákat használnak a napi tevékenységek során, ami segíti az angol nyelv tanulását szülőnél, gyereknél egyaránt.

Munkájuk fontos része a szülők bevonása, tájékoztatása és velük való közös munka.

Fontosnak tartottuk tapasztalatainkat megosztani, más kerület bölcsődében dolgozó munkatársaival. Meggyőződésünk, hogy a sztereotípiák, előítéletek gyökere sok esetben az ismerethiány. Sok éves tapasztalatunk azt bizonyítja, hogy a multikultúra hozzáadott értékeinkhez, többek, gazdagabbak lettünk szakmailag, emberileg. A kapcsolataink meghatározó elemévé vált, hogy azt keressük a másikban, ami összeköt, nem pedig azt, ami elválaszt.

*Scheer Ferencné intézményvezető
Józsefvárosi Egysített Bölcsődék*

„Mert itt ötven év alatt az emberi lélekkel is történt valami.

Összetörték a tízparancsolat köztábláit, és nem adtak helyette más.

Sokan nem tudják, mi a rugója a szenvedélybetegségeknek, az öngyilkosságoknak:

az, hogy az úr nem képes elviselni önmagát. Ha az emberben üresség van azt fel kell tölteni: alkohollal, szexszel, droggal, munkával.”

(Gyökössi Endre 1991)

A bölcsőde, mint a primérprevenációs programok lehetséges terepe

Ez a cikk, – a szociálmunkás mesterképzésem egyik kurzusának – a drogperevenáció gyakorlatát oktató szeminárium – záró dolgozatának módosított változata.

1. Bevezetés

Ha a mentálhigiénés primer prevenció sok tekintetben drogperevenációnak tekinthető, akkor a bölcsőde, mint intézmény, akár az ellátottak (0-3 éves gyermekek) akár a szolgáltatást igénylők (szülők/családok) tekintetében a

primerprevenció egyik célterületének tekinthető. Ebben erősített meg a Nemzeti Drogstratégia, illetve Dr. Rác József: A droggkérdésről ösztön c. könyv, illetve Albert Lőrincz Enikő jegyzetében írottak is. Mindhárom irodalom említi a családot, mint az egyik fontos cél-

területet a drogfüggőség megelőzése tekintetében. Dolgozatomban a felhasznált irodalmak, és a Bölcsődéi Gondozás-Nevelés Alapprogramja dimenziójában vizsgálom azokat a gyakorlatokat, amelyek elsősorban a családokkal való munkát, a családok kísérését hivatottak szolgálni.

2. A Nemzeti Drogstratégia

2.1. Pillérfőcél

„A droghasználat megelőzése egy proaktív többirányú, közösségi alapon szerveződő, több szektor együttműködését igénylő, kulturálisan érzékeny tevékenység, melynek célja az egyének, a családok és a helyi közösségek alkalmassá tétele az életesemények nyomán keletkező kihívásokkal való megküzdésben. A prevenciós folyamat tehát olyan körülmények létrejöttét támogatja, melyek eredményeképpen az érintettek testi, lelki, fizikai jólléte fokozódik, számukra egy biztonságos, egészséges életvitel gyakorlása válik lehetővé”

(Nemzeti Drogstratégia 2009)

2.2. Dimenzió típusai és a család, mint beavatkozási terep

Fontosnak tartom kiemelni a fenti stratégiából azokat a gondolatokat, amelyeket úgy érzek, hogy az adott téma tekintetében meghatározóak. Eszerint az alábbi színterek vonatkozásában szükséges a célkitűzéseket megfogalmazni és a tevékenységeket tervezni.

- család
  - iskola
  - munkahely
  - szabadidő eltöltés helyszínei
  - internet, más médiumok
  - gyermekvédelmi intézmények
  - büntető-igazságszolgáltatás intézményei
  - speciális szükségletű csoportok
- Mindezekből én a családot emelem ki, mint az általam vizsgált egyik célterületet. A Nemzeti Drogstratégia célkitűzéseit illetően meghatározó univerzális, célzott, szelektív és javallott (indikált prevenciót.). Ezeket a célkitűzéseket a fenti intézményrendszereken belül is meghatározza. Tehát a család a célzott prevenciónak az egyik területe. A család a társadalom legfontosabb alrendsze-

re. Ebben a rendszerben történik meg a társadalom újra termelése, mint generatív funkció, de ebben a rendszerben történik az az összetett tevékenység, amelyben a gyermeknek mintát nyújt a szülő, az általuk képviselt értékek, mentén. Alapvető személyiségformáló, tevékenységformáló, és szocializációs közeg. A családban, a szülő-gyermek kötődési mintája, archetípusként meghatározza a későbbi kapcsolatokat, kommunikációs formákat. A gyermek a szülővel való kapcsolatában, illetve a családban éléssel megtanulja a konfliktuskezelésnek, és megoldásnak a formáit. Szabályrendszerben él, amely tulajdonképpen meghatározza helyét és hatóképességét. Mit ad a család tehát? Mindent. Ezért releváns azoknak a feladatoknak a megfogalmazása, amelyeket a Nemzeti Drogstratégia megfogalmaz a családokkal kapcsolatban. Egyik pontjában így fogalmaz. „A család prevenciós lehetőségének vizsgálatakor elengedhetetlen a rendszer-szemlélet érvényesítése. Az egyént nem lehet a környezetéből kiszakítani. A drogozás nem ok, hanem tünet. A drogkarrier már a születés előtt megkezdődhet, ezért kiemelt figyelemmel kell kezelni a szülők egészségmagatartását.” (Nemzeti Drogstratégia 2009)

„A mai emberek zömmel vagy alatta, vagy felette élnek hétköznapjaiknak. Vagy roskadozva alatta, vagy felületesen felette; kevesen vannak, akik úgy élnek benne, hogy nem roskadoznak, vagy nem röpködnek – nem lihegnek, vagy nem libegnek, hanem helyesen helyezkednek. Mégpedig a mindenség rendjéhez és ritmusához, mert tudják, hogy ők már nem egyetlen barlang, tájegység, földrész vagy e parányi bolygó lakói csupán, hanem a Földdel együtt – a kozmosz részei is. Ennek a teremtett mindenségnek pedig „megadatott” ritmusa van. Aki egész lényével – lelkestől-testestől – nem lüktet együtt a rend ritmusával, úgy jár, mint az a lovas,

aki nem mozog együtt a vágató lóval: leesik. Ma így mondják: kiborul.” (Gyökössy 1991)

A fenti idézet véleményem szerint a mentálhigiéne mottójának is tekinthetjük. A benne lévő gondolatok úgy gondolom, hogy képszerűen leírja azokat a tüneteket, amelyek bekövetkeznek akkor, ha az ember nem figyel saját testi és lelki egészségére. Éppen ezért fontos lenne mindenkinek megismerni azokat a tennivalókat, amelyeket meg kellene tennie ennek érdekében.

Albert – Lőrincz Enikő sémája szerint az egészségmagatartásnak az elemei a következők:

- egészségtudat
- egészség kultúra
- életvezetési készségek
- személyes hatékonyság
- tanult leleményesség
- megküzdő viszonyulás
- pozitív életérzés
- társadalmi participáció”

(Albert-Lőrincz 2010)

A stratégia egy keretét adja azoknak az összetett tevékenység láncolatnak, amelyekből akár állami, akár civil szervezetek vagy az egyház egyaránt kiveheti a részét. Ilyen intézményrendszer a gyermekvédelmi rendszer egyik eleme a bölcsőde is.

A Bölcsődei nevelés gondozás országos alapprogramjának 4.1.-es fejezete is megfogalmazza a kapcsolattartás módjait a családdal/ szülővel. Ezek a kapcsolattartási formák adnak lehetőséget a primer prevenció különböző formáinak megvalósítására. A családlátogatás a szülőcsoportos beszélgetés a különböző szervezett programok, amelyek a szülői kompetencia növelését a család és bölcsőde közötti kapcsolat erősítését szolgálja, megfelelnek a primer prevenció kritériumainak. Amikor a bölcsődék gyakorlatába beépült a szülőcsoport intézménye, az elsődleges cél az volt, hogy a szülők még több segítséget kapjanak

a gyermekek nevelésében, a család életvezetésében. Segítse az életvezetési készségeket, a szülők személyes hatékonyságát, és a megküzdő viszonyulást. Annak ellenére, hogy nem volt kihangsúlyozva, - tulajdonképpen mentálhigiéne programnak is betudható ez a gyakorlat.

A mesterképzés több kurzusa is ráébresztett arra, tenni kell valamit annak érdekében, hogy a szülők megismerjék az egészségtudatos életmódot, és segítséget kapjanak ahhoz, hogy „elég jó anyákká” válhassanak. Tapasztalatom, hogy a bölcsődében egyre több gyermeknél jelentkeznek viselkedésproblémák, különböző devianciák, melyek jelzik, tünezhordozóként a családnak, mint rendszernek, a különböző mértékű megbomlását, szülői elakadásokat, nevelésben megjelenő bizonytalanságokat.

2.3. A család szerepe a droghasználat kialakulásában és fennmaradásában

A család, mint rendszer két szempontból közelíthető meg. Az egyik szempont az, hogy a rendszer tagjai milyen viszonyban állnak egymással, ezt interakciónak nevezzük. A másik megközelítési mód a család működése. Aszerint, hogy egy család hogyan működik, megkülönböztetünk egészséges és nem egészséges családi rendszereket.

Az egészséges család jellemzői:

- a családban világos értékek vannak, és ezek szerint próbálnak élni
- minden változás lassan, rugalmasan, körültekintően, folyamatosan zajlik és mindez megjósolható a tagok számára, nincs káosz
- a stresszt megfelelő módon kezelik, nincs bűnbak-képzés
- az ilyen családban kimutatják az érzéseiket, indulataikat, lehet ezekről beszélni, és mindezeket normálisnak, önmagukhoz tartozónak érzik
- vannak családi rituálék
- támogatják egymást érzelmileg
- megtanulják egymást, és saját magukat tisztelni

- a családtagok kiadhatják egymásnak magukat, mert bizalom van közöttük
- a felelősség megosztott, mindenkinek megvan a feladata
- mindenkinek a véleménye fontos, egyértelmű a kommunikáció a tagok között, nincs szükség közvetítőre” (Hoyer Mária 2005)

2.4. A „Szülőakadémia” indikációja és gyakorlatának bemutatása, mint a beavatkozás egyik lehetősége

Ha az előbbi fejezetben megismert egészséges család sajátosságait számba vesszük, akkor megerősítést nyert az a megállapításom, hogy a családoknál, a szülőknél szükséges kezdenünk a drog prevenciót.

Hoyer Mária által összeállított minta megadja azt a fonalat, iránytűt, amely mentén végighaladva foglalkozhatunk a családokkal. Egyszerűen és tömören arra kell törekednünk, hogy a családok egészséges családként működjenek. Ezekben a készségekben kell megerősíteni, vagy a hiány esetében a pótlásában segíteni őket.

Ennek a segítségnek lehet az egyik formája egy olyan típusú program, amelyet pszichológus kollegámmal együtt szerveztünk. A program egy négy foglalkozásból álló tréning-jellegű csoport volt. Programunk a „Szülőakadémia” címet viselte. Az alábbiakban ezt a programot mutatom be.

A program beindításának indokai:

„A családokkal foglalkozó védőnők, gyermekorvosok, elsősorban a gyermekek gondozásával, szomatikus fejlődésével kapcsolatos ismereteket nyújtanak. A szülők – akik a gyermek elsődleges mintaadó, mértékadó, szocializációs közegét alkotják – azonban semmiféle képzést nem kapnak a családról, a házasságról, a gyermeki érzelmekről, és egyéb lelki működési folyamatokról. (Liczenziás-Petus 2009)

Hiányossága a családoknak, illet-

ve a szülőknek, hogy nem ismerik az egészségtudatos magatartással kapcsolatos készségeket, így nem is tudják ezeket a hiányzó készségeiket pótolni, vagy a meglévőket fejleszteni. Ennek hátterében pedig az áll, hogy az ilyen tartalmú programok a családok szintjére alig jutnak el. Már csak akkor, ha valamilyen szociális, vagy egyéb családi krízisek kapcsán szakemberekhez jutnak, akik ezekre a hiányosságokra rávilágítva próbálnak a készségeken javítani. A bölcsődébe kerülő gyermekek szüleinél tapasztaljuk, hogy nem ismerik a gyermek pszichés fejlődésével összefüggő tüneteket, a különböző fejlődési kríziseket és azzal járó viselkedésszerű megnyilvánulásokat. Nem igazán értik, hogy miért tapasztalnak visszaesést, megtorpanást gyermekük fejlődésében, ha bölcsődébe kerül. Miért viselkedik másképp otthon? Miért utasítja vissza az ételt a bölcsődében? Miért kéri vissza esetleg a cumit, plédet, egyéb kedvenc játékot? Miért válnak újra fontossá ezek az ún. átmeneti tárgyak? Ezeknek a hiányosságoknak a pótlására (nyilván a teljesség igénye nélkül) indítottuk be a négy foglalkozásból álló programot, melynek a „Szülők Akadémiája” címet adtuk, és a következő témákat ajánlottuk:

Első foglalkozás:

- Miért nehéz a beszoktatás?
- Mit él ilyenkor a gyermek?
- Mit él át a szülő?
- Milyen tüneteket tapasztalhat a szülő és a gondozónő?
- Ezeknek a tüneteknek a pszichológiai alapjuk.
- Miért fontos az a tárgy, amit a gyermek mindig magával visz és nem pótolható?

Második foglalkozás:

- A 0-3 éves gyermek gondolkodásának a fejlődése.
- Miért fontos a játék?
- Milyen a jó játék?
- A szobatisztaság kialakulása, és

a kapcsolódó problémák pszichés háttere.

– Társkapcsolat alakulása bölcsődében. Enyém-Tiéd? (birtoklás és problémái)

Harmadik foglalkozás:

- A mese, mesélés fontossága.
- Milyen a jó mese? Mit és hogyan meséljünk?
- A mondóka, és az ének fontossága.
- TV-, video-, DVD-ártalmak. (A reklám, a rajzfilmek, és a számítógép szerepe.)
- Közös meseszövés.

Negyedik foglalkozás

- Felkészülés az óvodára.
- A háromévesek dackorszaka.
- Önállóság-önkiszolgálás fejlődése.
- Beszédfejlődés.
- A program értékelése, szülői vélemények.

A bölcsődékben már gyakorlat a szülőcsoport beszélgetés. Mi az, ami- ben a mi programunk többet tudott nyújtani?

Nagyon hasznosnak bizonyultak a megajánlott témák, illetve a szülők által hozott esetek; a lelki, az érzelmi, a viselkedésbeli, illetve a kognitív történések lélektani alapjairól való ismeretnyújtás, amelyet kompetens szakember nyújtott a szülőknek.

Megtapasztaltuk, hogy a szülők maguk számoltak be különböző konfliktuskezelési megoldásokról, és azok hatékonyságáról. Mindenképp hasznos az a megoldási mód, hogy a szülők végig gondolják a saját megoldásaikat. Értékelik, hogy mit hogyan csináltak, és hol kell keresni a kialakult probléma gyökerét. Fontos volt annak tudatosítása, hogy a szülőséggel feladatok járnak együtt, amelyek folyamatos gondolkodást és a megszokott megoldási módokon való változtatást is jelentik a szülők számára. Mennyi energiát fektetnek abba, hogy a család és a házasság, mint egy rendszer megfelelően mű-

ködjön? Tudatosítsák magukban azt, hogy a gyermek is ennek a rendszernek a része, és ha valami miatt ennek a rendszernek az egyensúlya megbomlik, akkor a gyermek ennek a tüneteit fogja hordozni. A gyermek, mint egy indikátor mutatja meg a család, házasság működésében kialakuló problémákat.

A különböző pszichológiai elméletek rávilágítottak arra is, hogy a korai kisgyermekkorban milyen fontos a család, a megfelelő kötődés, a szülői mintanyújtás, a szülők által közvetített értékek. Hallhatták, hogy milyen káros következményei lehetnek annak, ha ebben a korban különböző okok miatt nem megfelelően alakul pl. a kötődés, illetve a kötődés/leválás; ha problémák adódnak az „én fejlődésben”, vagy ha a szabályok elsajátításában nem kap segítséget a gyermek, illetve nincsenek szabályok stb.

Fontos eredménynek tartjuk az önreflexió erősödését. Sok esetben még az olvasott, a legújabb kutatásokat ismerő szülőknél is megtörtént a szemléletváltás, vagy a tapasztalatok átkezeztetése. Minden család más szocializációs háttérrel rendelkezik, ezen belül kell megtalálni a hatékonyabb működés alternatíváit...

Összegzés

Dolgozatomban a drog prevenció- nak egyik, legfontosabb beavatkozási területének a családdal való foglalkozást, illetve a családdal kapcsolatos primer prevenció megvalósításának formáival foglalkoztam. Megállapítottam, hogy a bölcsődének, mint a gyermekvédelmi intézményhálózat egyik elemének milyen lehetőségei lehetnek ebben a munkában. Ezenkívül azonban szükségét látom a „gyógyító beszélgetés” előfutáraként – általam „meghallgatlak” -nak nevezett, – a non direktív kommunikáció gyakorlatát alkalmazandó szülő-szakemberbeszélgetésre. Sok szülőnek van szüksége ugyanis arra, hogy nehézségeit, felgyülemlett fe-

szültségeit, dilemmáit kimondhassa, letehesse, megkönnyebbülhessen, vagy megerősítést kapjon.

Új programként ezen a nyáron első alkalommal a kerület egyik bölcsődéjében – a bölcsődébe már felvett gyermekek családjainak megajánlottuk - a bölcsőde-kóstolatóhoz kapcsolódó szülőcsoport beszélgetést, amely programban a bölcsődére való felkészülésre helyeztük a hangsúlyt. Ennek lelki megnyilvánulásaira gyermeknél, szülőnél.

A fenti programok tapasztalatai, megerősítették véleményemet, hogy a bölcsőde, mint a 0-3 éves korú gyermekek gondozásának-nevelésének legjelentősebb intézményi színtere ahol jelentős számú családdal, (a jelenlegi működő bölcsődék számát tekintve kb.50 000 család) szülővel kerül kapcsolatba. Így a mentálhigiénés primer prevenció megvalósításának kiemelt helyszíne lehetne. Ehhez azonban szükséges megfelelő szakmai kompetenciával és ismerettel rendelkező szakembert foglalkoztatni.

Ezek a szakemberek pedig jelen vannak a bölcsődékben, csak nincsen kihasználva, használva a tudásuk. A szociálismunkás illetve szociálpedagógus végzettségű kollégákra gondolok.

A kurzuson a bemutatkozás- kor azt mondtam, hogy a többi résztvevő között kakukktojásnak érzem magam, mert a klasszikus drogprevenció terepeként a bölcsődét nem igazán tudom elképzelni. Minél többet megismertem azonban a különböző lehetőségekről, első sorban a primer prevencióról, egyre inkább úgy gondoltam, hogy megtalálhatóak azok a beavatkozási lehetőségek, ahol a bölcsőde a családokkal kapcsolatos már meglévő gyakorlatának bővítésével, egy jelentős terepe lehet ezeknek a programoknak.

*Petus Márta okleveles szociális munkás
Budapest XVIII. Egyesített Bölcsődék
Intézménye*

Örökre szóló emlék

SZAKKÉPZŐS TANULÓK EGY HÓNAPOS SZAKMAI GYAKORLATA HOLLANDIÁBAN

2011 novemberében tovább folytatódott a ROC Friese Poort szakképző iskola és a Raoul Wallenberg Humán Szakképző Iskola és Gimnázium több évre visszanyúló együttműködése. 14 szakképzős tanuló - főgátszati asszisztensek, gyógymasszőrök, csecsemő- és gyermekápolók, gyógyszerári asszisztensek és gyógypedagógiai asszisztensek - ismét négy hetes szakmai gyakorlaton vettek részt Hollandiában.

Az első héten a tanulók megismerkedtek a Friese Poort regionális szakképző központtal és a holland oktatási rendszerrel. Meglátogatták a Friese Poort leeuwardeni és drachteni telephelyét, megismerkedtek az ott folyó képzésekkel és megtekintették az iskolák demonstrációs termeit. Intézetlátogatásokon vettek részt a leeuwardeni kórházban és egy értelmi sérülteket gondozó drachteni intézményben.

„Drachtenben körbevezettek minket a suliban, megismerkedtünk a designerek, webdesignerek, és többféle kreatív szakmacsoport világával. Elképesztő volt látni, micsoda felszereltsége van ennek az iskolának! Hibetetlen, mennyi számítógép, és modern berendezés áll a diákok rendelkezésére, akár szabadidejükben is. Két holland diák segítségével mi is készíthettünk pár dolgot a 'kreatív workshopban'... :)”

(Magdi)

„Egy nagyon érdekes előadás pl. az otthon ápolókról szólt, akik az otthoni szülésre specializálódtak, és ennek minden pillanatára. Az 1900-as évektől vannak Hollandiában olyan emberek, akik ezzel foglalkoznak. Itt MINDENKI otthon szül, KIVÉVE, ha nincs

A bölcsőde is, mint minden eddig látott intézmény, nagyon modern és jól felszerelt. A gyerekeknek nagyon sok játékuk van, a csoport szobák és a folyosó szépen ki van dekorálva, nagyon barátságos hangulata van.

olyan egészségügyi komplikáció anyai vagy magzati részről, ami kellőképpen indokolná, hogy kórházban történjen a szülés. Ha valaki úgy gondolja, hogy várandós annak a szülésznőt kell felkeresnie először. Ha probléma van a terhességgel, akkor jön szóba a szülész-nőgyógyász.

12 hetes terhesen kell feliratkozni, hogy legyen az embernek egy otthon-ápolója, aki 10 napot van

a szülés után a családdal, ezalatt 50 órát kell dolgoznia. Nagyon széles skálán mozog a feladatköre: friss mama betanítása arra, hogy mit hogyan csináljon, mindenféle házi munka és a vendégek fogadása, akik az új jövevényt szeretnék meglesni. Ha valaki kórházban szült, utána már csak 4-5 napot van vele ez az otthon-ápoló.

Az anyukák 16 hetet maradhatnak otthon a gyerekekkel összesen, ha valaki már a várandósság ideje alatt igénybe vett ebből valamennyit, akkor utána annyival kevesebb ideje van otthon. Ezután visszamennek dolgozni, és a gyerekek egy vendég szülővel vannak addig: ez egy itt nagyon bevált és jól kiépített rendszer....”

(Noémi)

A kép készítése előtt építettünk néhány óriás gumilegőből lépcsőt, így kerültek a gyerekek erre a kis szekrényre.

A második héttől a tanulók különböző intézményekben, például fogászati rendelőben, patikában, bölcsődében és iskolában töltötték a szakmai gyakorlatukat, ahol rengeteg új tapasztalatra tettek szert. A gyerekszakos tanulók Drachtenben és Leeuwardenben dolgoztak, olyan intézményekben melyek 0,5 és 4 éves kisgyermek napközbeni ellátását biztosítják. A tanulók bekapcsolódtak az intézményben folyó napi munkába és aktívan részt vettek a gondozási és nevelési feladatok ellátásában. Segítettek az étkezéseknél, a gyerekek lefektetésénél, a fejlesztő tevékenységeknél és sokat játszottak a gyerekekkel, amiben a nyelvi különbségek sem jelentettek akadályt. „Az egész szakmai gyakorlati idő alatt az tetszett a legjobban, hogy a gyerekek mindenre vevők voltak. Függetlenül attól, ahogy angolul vagy németül kommunikáltam velük, tökéletesen megértették mit akarok tőlük. Ezt átélni volt a legszebb.” – írta az egyik

tanuló a beszámolójában.

„Ebben a bölcsődében átlagban 1-2 évesek vannak jelenleg, bár a gondozónők mondták, hogy egészen kicsi koruk óta ott vannak. Mai napon ismét újabb gyerekekkel ismerkedhettem meg, mint minden nap. Ezt nagyon furcsának találtam, mert ugye nálunk minden csoportban ugyanazok a gyerekek vannak minden nap, itt pedig, ha a szülő ráér, akkor nem hozza be a bölcsődébe és semmilyen elszámolással nem tartozik. Általában a gyerekek délelőtti játszanak és az ebédnél, ami egy újabb furcsaság, szendvicset esznek, egy sósat és egy édeset, ehhez tejet, vagy kefir isznak. A délelőtti játszás miatt már nagyon elfáradnak és ebédet követően rögtön mennek aludni. Itt az alvás is teljesen máshogy van, mint nálunk, mert van külön szobájuk és remek kis házikójuk, amiben alszanak, de erről már szóltak előttem is....). Az alvás után újabb játék veszi kezdetét, de ez már az udvaron zajlik, majd besietnek az uzsonnáért és utána folytatódik a móka... A játék közben lassan érkeznek a szülők és elszállingóznak hazaféle a gyerekek!!:)”

(Évi)

„Megint voltak számomra új, ismeretlen gyerekek, de ezen már meg se lepődtem. Kérdeztem a gondozónőket, hogy dolgoznak, mennyi órában? Mondták, hogy valaki ott van reggeltől estig 7:30-18:00ig, valaki csak 8 órában, és itt a gondozónőknek van egy 1-1,5 óras szünetük. Mondták, hogy a gyerekek hol jönnek, hol nem jönnek, teljesen változó, és a gyerekek létszámától függ, hogy mennyi gondozónőt hívnak be aznapra. Nagyon aranyosak a gondozónők, rengeteg mindent megengednek, hogy segítsek nekik, volt olyan nap, hogy az ablakra festetem Sinterklaas-t és Swarte Pietet, de

az ebéd utáni takarítástól kezdve a pelenkázásig, etetésig bármiben segíthetek. A nyelv nem akadály se a gondozónőkkel se a gyerekekkel, a gyerekek folyton körülöttem vannak, mindig játszunk...”

(Noémi)

A hétvégeken kulturális programok biztosították a kikapcsolódás és a feltöltődést. A csapat idegenvezető segítségével megismerkedett Leeuwardennel, Frízia tartomány fővárosával, majd részt vettek Sinter Klaas, vagyis a holland Mikulás ünnepén, aki a helyi hagyomány szerint hajóval érkezik Spanyolországból, majd fehér lován, püspöki köntösbe öltözve lovagol végig a városban. A második hét végén a lelkes kis csapat felejthetetlen biciklis kirándulást tett Ameland szigetén, majd az utolsó hétvégén belevetette magát az amszterdami forgatagba.

„A gondozónők is nagyon jókedvűnek, sokat énekeltek, még a folyosón is. A gyerekek napirendje számomra úgy tűnt, hogy meg egyezik azzal, ami nálunk van. A legmeglepőbb számomra, az volt, hogy az udvaron is voltak zárt ágyak (akváriumra emlékeztetőek) és oda is raktak ki gyerekeket aludni. Ilyet előtte még sehol se láttam. A mi csoportunkból két gyereket raktak ki aludni, azt mondták, hogy azért teszik ki őket, mert kint sokkal jobban tudnak aludni, amikor bent vannak, jóval kevesebbet alszanak. Ami még tetszett – ezt már más nyugati országban is megfigyeltem – az, hogy nem óvják annyira agyon a gyerekeket a hidegtől és a kosztól úgy, mint nálunk. Nálunk teljesen rendben van, ha a gyerek a földön csúszkál, sőt a sütit se tányéron adták a gyerekeknek, hanem az asztalon csúsztatták oda nekik, és az sem volt baj, ha a gyerek a földre esett ételt megette.”

(Márta)

„Ezen a héten egészen kis gyerekekre felügyelek kb. 3 hónapos korú gyerekektől 1,5 éves korúakra vigyázok. Jövő héten pedig egyre nagyobb gyerekekre fogok vigyázni. Egyébként itt az óvoda 2 éves-től 4 éves korig szól. S ahogy értelmettem, ez privátban működik, ahol én most gyakorlaton vagyok. Tehát csak 2 éves-től 4 éves korig van államilag támogatott óvoda. Utána pedig kezdődik az iskola. Ami nálunk otthon nincs, az a kinti alvóhelyiség, amiről Márta már említett. Nekem nagyon tetszik ez a lehetőség, hiszen tényleg nagyon egészséges a szabad levegőn aludni (zárt, bélelt, ajtókkal). Ezt a szolgáltatást pedig csak úgy alkalmazhatják az óvónők, ha a szülő is beleegyezik. Összesen 3 óvónőre 30 gyermek és egy állandó gyakornok van abban a csoportban, ahol én vagyok. De ma pl. csak 13 gyerek volt, hiszen megkezdődött a jéghideg fogvacogtató teles időszak.”

(Szími)

„A gyerekek a bölcsiben nagyon aranyosak. Egyre jobban tudok kommunikálni velük. Ma sokat nevettem azon, ahogy játszottak velem. Először orvososát játszottunk és én voltam a beteg, később ez átcsapott olyan játékba, hogy úgy éreztem, azt játsszák, hogy a kisbabájuk vagyok... Ami kulturális különbséget észrevettem, az az, hogy a gyerekek is és a gondozónők is sokkal szabadabbak itt. Ezt úgy értem, hogy érdekes volt, amikor a gondozónő sminket és körömlakott vett elő, majd sorban kisminkelte a kislányokat. Jó volt látni a boldog mosolyt az arcukon, amikor a tükörbe néztek. Nálunk Magyarországon ilyet nem szabad csinálni, már rég elővonnék érte a gondozónőt. A nyugatiak szabadsága irigylésre méltó. Ami még döbbenetes volt, az az volt, hogy az egyik kisfiúnak ki volt lakkozva a körme, mindegyik más színűre,

de a két kezén egységesen. Én nem lepődtem meg ezeken a dolgokon, mert láttam már ilyet korábban egy másik nyugati országban, és tudtam, hogy nem kell majd meglepődnöm, ha esetleg piercings vagy zöldhajú gyereket látok, mert az itt teljesen természetes. Bár se piercings, se festett hajú gyereket nem láttam, de azért a lakozott körmű fiúcska kissé meglepett. Az viszont valamiért tetszett, hogy amikor sétálni mentek a gondozónők a bölcsisékkel, a nagyobb gyerekek előreszaladhattak, nem voltak agyon óvva azzal, hogy kettes sorban, kézen fogva, szorosan a gondozónők mellett meneteljenek.”

(Márta)

A négy hét elteltével a tanulók kicsit fájó szívvel, de életre szóló élményekkel és értékes szakmai tapasztalatokkal tértek haza Hollandiából, hogy az ott látottakat és tanultakat megosszák osztálytársaikkal, tanáraikkal és kollégáikkal.

„Tehát eltelt ez a csodálatos egy hónap, tele programokkal, tapasztalatokkal, munkával, fáradtsággal, vidámsággal néha szomorúsággal, de összességében elmondhatom, olyan hónapot zártunk, ami a monoton itthoni hétköznapi-

nak jó nagy pofont adott, IMÁD-TAM!!! Sokat tanultam a gyakorlati helyemen, és sokat tanultam a hollandoktól, sok újdonságot láttam, tapasztalatot szereztem, és nem akartam eljönni...! De muszáj volt, én itt élek és itt kell helytállnom inntől!

Mindent összegezve szeretném NAGYON NAGYON szépen megköszönni ezt a lehetőséget, amivel élhettünk, mert egy olyan élményt sikerült nyújtaniuk számunkra, amit, SOHA de SOHA nem fogunk elfelejteni :D”

(Kitti)

Lassan elérkezik az OKJ szakmai vizsgák ideje és június végén sok fiatal szakember indul útnak, zsebében a frissen megszerzett oklevéllel, hogy elhelyezkedjen a választott szakmájában. A projektben részt vett 14 fiatal szakember az oklevele mellé még felmutathat egy a szakmai gyakorlatot bemutató Europass Mobilitási igazolványt, nemzetközi munkatapasztalatot, nyelvtudását és értékes szakmai tapasztalatokat is. És ami talán még ennél is fontosabb, életre szóló élményekkel és azzal a tudattal indulhatnak útnak, hogy minderre képesek voltak.

Száltelevi Szilvia és Juba-Nagy Ágnes projektkoordinátorok

„Úgy érzem nem kevés időbe fog telni, mire feldolgozom ezt az életre szóló élményt, ami itt ért egy hónap alatt!” (Vivi)

Valóban mindent lehet?

Erre a kérdésre kétféle válasz adható. Az ember vagy kategorikusan azt mondja NEM. Vagy azt mondja, hogy IGEN, de következményei vannak.

Munkám során, és jártomban-keltemben is elképedve tapasztalom, hogy a mai szülők mennyire nem mondják ki gyermekeiknek a bűvös NEM-et. Áruházakban, utcán... látok magukból kifordult, mindenhez nyúlókáló, polcokon és egyéb lehetetlen helyeken ugráló, ordibáló gyerekeket. Legmegdöbbentőbb élményem az volt, mikor egy lejtőn lefelé „motorozó” gyermek közeledett a forgalmas úttest felé, a szülő kb. 20-30 m-rel utána, és csak annyit mondott: „na-na”.

Meghült bennem a vér.

Valóban ez lenne a szabadság?

A NEM-szó az emberek fejében mínuszt jelent, a szülők pedig csak plusszokat akarnak adni a gyermekeiknek. A szándék tehát jó, és érthető, mert ma annyi a megvonás, hogy ami mínusz, az csak negatívan értékelhető.

Az egyensúlyt kéne megtalálni, mert ami az egyik oldalról hiányzik, abból a másik oldalon túl sok van.

Fejlődésileg a gyermek 2 éves kora körül megindul az individualizáció. Ez két dolgot jelent. A szülőről való fokozatos leválás, és a szimbiózis megszűnésének eredménye, az önálló, szabad akarat. Más részről azonban szorongató is, mert a gyermekben tudatosul, hogy szülei nem minden helyzetben tudják megvédeni, hisz ő is különálló személyiség.

A dac-korszak (mikor a NEM is NEM) életkori sajátosság, egy funkció túlgyakorlása, és a szülő feladata, hogy ennek optimális mértékét gyermekében kialakítsa. Nem gondolhatjuk komolyan, hogy a gyermek pontosan tudja, mit akar,

azt meg pláne nem, hogy akaratának milyen következményei vannak. A tapasztalat és belátás hiányzik még gondolkodásából.

Hol vannak tehát a határok?

Egy magaslaton, egy lépcsőházban, vagy egy hajón megóv minket a korlát a kizuhanástól. A korlát tehát kell, és szükségszerű.

Téves gondolat, hogy az önmegvalósítás, önérvényesítés útja a korlátok áthágása.

Az életben kellene célkitűzések, és a hozzájuk vezető út akadályokkal teli. Hogy valós céljaink legyenek, elengedhetetlen tudnunk, hogy kik is vagyunk (önismeret), az akadályokat pedig (mint a mesében), le kell küzdenünk.

Önismerethez a környezet visszajelzésein keresztül visz az út. A gyermek énképe úgy alakul, hogy cselekedetei, megnyilvánulásai + ill. – megerősítést nyernek, elsősorban a szülei által. Egészséges szülők tudják, hogy gyermekük akkor lesz boldog ember, ha megtanul bátran, önállóan megnyilvánulni, és hagyni másokat is, hogy ezt tegyék. Szoci-

álisan akkor érett, ha képes átérezni mások motívumait, és közben a sajátját sem veszíti szem elől.

A mai gyerekek értelmileg nagyon sok mindent tudnak, mégis rengeteg a magatartási probléma. A megoldás nem logikai ráhatás, nem az akarat letörése, hanem érzelmi odafordulás, érzelmi hangsúly. „Megértelek és szeretlek, de vannak szabályok, amik mindenkire érvényesek.”

Persze, ehhez nem elég a mondás, kell a szülői minta. A szülő, ha nem következetes, mást beszél és mást cselekszik, a gyermek nem veszi komolyan. Kényelmes dolog játszótérházakban, és egyéb szórakozóhelyeken határtalanul szabadjára engedni gyermekeinket. Egyet azonban tudnunk kell. A gyerekek nem szelektálnak. Ha egyszer valamit szabad, azt mindenhol lehet.

A mai családok sokat „programoznak”, hiányzik az otthon, a kicsit szűkre szabott, ám megnyugtató korlátaival.

A szociális éretlenség agresszív, szorongó, deviáns személyiségfejlődéshez vezet. Patológiás magatartás és életszemlélet, ha azt hisszük, hogy a külvilág rossz, mi magunk jók vagyunk.

Érdemes elgondolkodni, hogy minél inkább felborítjuk, vagy szabotáljuk a társadalmi normarendszert, az élet és a természet törvényei annál erősebben ütnek vissza, és sajnos, ebből tragédiák is születhetnek.

A gyermek tud NEM-et mondani. Az Ő érdekében nekünk is tudni kell.

Fehér Sára klinikai és mentálhigiénés szakpszichológus

Utazás a nagy vadak országába

Hú, hú! – hallatszott a kürtszó, s az Árnyas utcai bölcsődésekkel lassan elindult a vonat.

Hegyen át, völgyön át haladtak, folyók mentén, vizek partján, füves pusztán vitt az útjuk. De mindez oly sebesen történt, hogy legfeljebb csak a gondolat versenyezhetett velük. Földi idő szerint ez kb. 1 perbe telhetett. Leszállás! Afrika!

Nagy örömködés közepette köszöntötték a vendéglátók a gyerekeket. A zsiráf, a víziló, a zebra, de még a tigris és az oroszlán is barátságosan hívogatta az apróságokat. Hamar meg is kezdődött az ismerkedés és a játék. (Az ismerkedésről csak annyit, hogy nem kellett túl sokat ezzel foglalatzkodniuk, mert az okos kis gyerekek könyvekből, mesékből már megtanulták, s igen ügyesen meg is tudják állapítani, hogy ki kicsoda.) Így az idő nagy része a játékra maradt.

Látogatásuk azonban igen nemes céllal jött létre. Szerették volna, ha az állatok szép házakban éldegélhetnének. Nem is telt el sok idő, és már épültek is a szebbnél szebb,

színesebbnél színesebb lakhelyek.

Kellemes menedékül szolgálnak majd a tűző nap vagy a nagy esőzések idején, így az állatok örömmel el is foglalták új otthonaikat. Még egy darabig élvezték együtt a közös játékot, aztán mindannyian az új élményektől elfáradva nyugovóra tértek. Mikor a gyerekek ismét kinyitották szemeiket, újra a bölcsőde ismerős

világa bontakozott ki előttük. Itthon nagy lendülettel folytatták tovább tanulmányaikat a vadon állattairól. Gyönyörű könyvek kerültek le a polcokról, tele színes képekkel. Lepkék, majmok, halacsókák, madarak kacsingattak ki a lapokról. Aztán az állat bábok elevenedtek meg a kis kezekben és közösen nótázásba is kezdtek. Mennyi állatos éneket ismernek!

S hogy az afrikai utazás álmom volt vagy valóság? Azt mondanám, hogy amolyan valóságos álmomvilág, ahová a gyerekek képzeletük s a játékok segítségével oly sokszor el tudnak kalandozni. Egy kis sziget, a béke és fantázia szigete.

Máthé Tünde

www.arnyasnet.hu/bolcsode

Kedves Szülők és mindazok, akik ezzel a korosztállyal foglalkoznak!

A korosztály fejlődését szem előtt tartva, ebbe a füzetecskébe a teljesség igénye nélkül gyűjtöttem össze mindazon verseket, mondókákat, amelyek a 3 éves korig tartó időszakban a gyermek fejlődését segíthetik elő. Csecsemő- és gyermeknevelő-gondozóként gyakran tapasztalom: sok szülőnek gondot okoz, ha gyermeke a bölcsődéből hazatérve a szülő számára ismeretlen mondókát kísérel meg elmondani, de ebben a szülő nem tud segítségére lenni. Erre a problémára ezzel a füzetettel próbálom megoldást találni, melyben összegyűjtöttem a bölcsődékben leggyakrabban elhangzott verseket és mondókákat.

Remélem, hogy ezen gyűjteménnyel hasznos segítséget tudtam nyújtani közös célunkhoz: gyermekeink egészséges fejlődéséhez, ismereteik gyarapításához!

Szigligeti Éva

Mondókák és versek a bölcsődéből
Lepke szállj a tenyerembe...
Válogatta és összeállította: Szigligeti Éva

Mesél a gyerekszoba

Sok szülő érkezik hozzám azzal a panasszal, hogy bölcsődés korú gyermeke kezelhetetlen, S.O.S. segítségre van szükség.

Anya és gyermek megérkeznek a megbeszélte időpontban, és bejönnek a szobámba. A szobában semmi különös.

Van benne fonott babakocsi kicsi babával, maci-család, játékpulcon építőkocka, kisautó, orvosi táska, kirakó...

Puha szőnyeg, és függöny vidám, harmonikus színekkel, kis asztal, kis szék... és mindenek fölött egy asztalos készítette „több generációt kiszolgált” emeletes babaház berendezéssel, emberekkel.

Nem, nem leltárt készítek.

A "kezelhetetlen" gyermek anyagián és érdeklődéssel játszik, anyja kényelmesen ül a fotelben, és semmi mást nem csinál, mint gyermekét figyelni, játszik, kommunikál. Nem szól a telefon, és más zavaró dolog sincsen.

A szülő egy idő után meg is jegyzi, hogy sajnálja, hogy nem látom, mi- ket szokott a gyerek csinálni, mert

hiszen ezért jöttek. Ilyenkor azt a terápiás javaslatot teszem, hogy minden nap, az esti mese előtt üljenek be a gyerekszobába, és csinálják azt, amit itt most. Csodák csodája, 1-2 hét nem telik el, és az anya örömmel mondja: a gyerek tünetei elmúltak, amióta ide járnak, vajon mit csináltam én. Mondom a szülőnek, hogy ami történt, nem én varázsoltam, hanem ők.

Hát igen, a GYEREKSZOBA nagy csodákra képes. Amikor egy nehéz hétköznap után nem hurcoljuk különórára, bevásárlóközpontba, szomszédba, étterembe és ki tudja még hová a gyereket, és kézen-fogva hazamegyünk. Otthon nem kapcsoljuk be a TV-t, számítógépet, hanem a gyerekszobában együtt játszunk. Mert mi is történik ilyenkor? A gyerek a nap során rázúduló ingerhalmazt saját birodalmában, szülei ráfigyelő, biztonságos jelenlétében, játék közben dolgozza fel. A mai

szülők igyekeznek mindent megadni anyagi és intellektuális téren gyermekeiknek, hogy legyen belőlük "valaki", hogy ne kallódjanak el a világban.

A "Valaki" pedig kizól a gyerekszobából "gyertek be, és megmondom nektek, hogy ki vagyok"!

Valóban, hogy ki is ez a kis emberi lény, akit nevelgetünk, azt csakis tőle magától tudhatjuk meg, senki mástól!

A magyar nyelv e téren is kifejező. A modortalan, társadalmi normákat nem ismerő emberről azt mondja: "Na, ennek sem volt gyerekszobája!" Legyünk kíváncsiak, hogy mindaz a sok tudás és információ, ami gyermekeinket éri, hogyan fogalmazódik meg bennük, és milyen individuális sajátosságokkal dolgozódik át. Ettől lesz a világ színesebb.

Tanuljunk olvasni a játékukból.

Fehér Sára, klinikai és mentálhigiénés szakpszichológus

A kreativitást is fejleszti a mese

Az utóbbi időszakban mindenhol azt olvashatjuk, hogy a mesélésnek nagyon fontos, meghatározó szerepe van a gyermek értelmi és érzelmi fejlődésében. Milyen pluszt tud adni a gyerekünknek a mesék fantáziavilága?

Miért fontos, hogy rendszeresen meséljünk a gyerekeknek?

A mesélés jó alkalom arra, hogy tartalmas időt töltsünk gyermekünkkel, és örömteli közös élményekben legyen részünk – kezdi **Domszky Zsófia, a „Mesélj mindennap!” kampány pszichológus szakértője.**

Azok a gyerekek, akik hallgatnak mesét kisgyermekként, és lehetőségük van megismerkedni a könyvekkel, könnyebben tanulnak meg olvasni iskolás korukban. A mese megtanítja a gyereket odafigyelni a történetre, hatással lesz a szövegértésére is, és fejleszti a szókincsét.

Fontos, hogy lehetősége legyen gyermekünknek saját fantáziáját megmozgatni, belső képeket alkotni, mert ezzel fejleszti a kreativitását, gondolkodása rugalmasabb lesz,

képes lesz gyorsabban megoldani problémás helyzeteket.

Melyik a legalkalmasabb napszak a mesélésre?

A mese befogadásához nyugalomra van szükség, ezért az esti fürdés után, lefektetéskor érdemes oda-telepedni a gyerek ágyához, és egy kislámpa meghitt fényénél elmondani az esti mesét. Nap közben is akad olyan tevékenység, amely elég monoton ahhoz, hogy élvezetesebbé tegyük mesemondással. Próbáljunk meg elcsenni a mindennapi rohanásban pár percet, és meséljünk minél többet gyerekünknek!

Mi a jobb, ha könyvből olvasunk, vagy ha fejből mondjuk el a mesét?

Az a legjobb, ha fejből mesélünk gyermekünknek, mert így tudunk figyelni a gyerek reakcióira, látjuk,

ha nagyon tetszik neki valamelyik rész, vagy ijesztőnek találja. Minél képszerűbben írjuk le az egyes jeleneteket, annál jobb. Próbáljunk meg minél több érzékszervre hatni, hangokat, ízeket, illatokat is előhívni, ahol lehet (pl. lakoma, Terülj, terülj asztalkám stb.).

Fontos-e, hogy megbeszéljük a gyerekekkel a mese mondanivalóját vagy tanulságát?

Ha valamelyik történetet nagyon megkedvelte gyermekünk, meséljük el neki újra és újra, ameddig kéri, mert a mesében olyasmire lelt, ami a lelki fejlődésében segíti. Ha a gyerekben felmerül valamilyen gondolat, kérdés, beszéljük meg vele, de mi ne kérdezzünk a meséről, mert ezzel szertefoszlik a varázslat.

www.meseljmindennap.hu

Hogyan kell jól mesélni?

A mindennapi mese fontos, de egyáltalán nem mindegy, hogyan teszünk. Mire érdemes odafigyelni, hogy a kicsi minél jobban beleélhesse magát a mesébe, és megértse mondanivalóját?

Vekerdy Tamás pszichológus, a „Mesélj mindennap!” kampány egyik szakértője ad néhány hasznos tanácsot.

„Az a fontos, hogy dallamosan, ritmikusan meséljünk, ráérősen, ismétlődő szófordulatokkal, mert ez egyfajta formát, alakot ad a történetnek. A gyermeket külön gesztusként nem kell bevonni, életkorának – vagy pszichés állapotának – megfelelően kell neki mesélni. Kicsi, másfél-kétéves gyerekeknek a saját napja egy-két fő mozzanatát mondjuk vissza, amire könnyen emlékezhet, a kicsit nagyobbak ugyanezt úgy adjuk elő, mintha egy kis medvebocccsal történt volna. Ezt követően már ne

rőla szóló állatmesét meséljünk: a négy és fél-öt éves gyerekeknek már jöhet a nagy mese, az igazi, a tündérmese, sokszoros ismétlésben, ahogy ő kéri!”

Vekerdy Tamás szerint fontos, hogy a mese tartalmát, tanulságát semmi esetre se kérdezzük vissza!

„Ezzel megöljük az azonosulás örömét, kiöljük az érdeklődést, elpusztítunk mindent, amit a mese érzelmi hatásával felépített! A tanulságokat nem kell, nem szabad levonni, ha azt akarjuk, hogy az erkölcsi mondanivalója, világképe hosszú távon is hasson.”

www.meseljmindennap.hu

A mese csökkenti a feszültséget

A mese nemcsak a gyerekeket, de a szülőket is egy másik világba röptíti, kikapcsolja a mindennapok körforgásából. De miért jó még, ha minden nap szánunk rá időt, hogy meséljünk a gyerekeknek?

Domszky Zsófia pszichológust, a „Mesélj mindennap!” kampány szakértőjét kérdeztük.

„A mesélés a kreativitás fejlesztésében óriási szerepet játszik. Ha napközben mondunk mesét, megkérhetjük gyermekünket, hogy a számára kedves szereplőt, jelenetet rajzolja le. A mesehallgatás során felbukkanó képek megjelenítése csökkenti a belső feszültséget, és arról is sokat elárul, mi az, ami aktuálisan foglalkoztatja gyermekünket. A meséhez kapcsolódó művészi alkotás fejleszti kreativitását, belső képalkotó képességét, melyek a rugalmas gondolkodás és problémamegoldás alapját is képezik, így felnőtt korban is nagy hasznát veszi majd. A mese jó alapja lehet

bármilyen családi együttes élménynek.” Sok szülő nem mer olyan népmesét olvasni, amelyben félelmetes részek vannak, vagy kihagyja a történetből ezeket a jeleneteket. Domszky Zsófia szerint azonban ez nem jó taktika. „A gyerekeknek ugyanis szüksége van a szörnyekre, mert a mindennapokban is vannak ijesztő események, félelmetes dolgok. A mesében minden szörnyet legyőznek, minden ártalmat megszüntetnek, és ha meg is sebesül a hős, mindig elhozza valaki az élet vizét, ami meggyógyítja. Ha kihagyjuk ezeket a részeket, nem adjuk át gyermekünknek a reményt, hogy bár történnek rossz dolgok a világban, minden rendbe hozható.”

www.meseljmindennap.hu

Kiegészítő táplálás

ÚJ SZAKMAI AJÁNLÁS

Gluténtartalmú ételek (búza, árpa, rozs, zab) bevezetési idejével kapcsolatban nemrégiben új szakmai ajánlás készült a következők miatt: Jelenleg Magyarországon kb. 30 %-os a lisztérzékenységre genetikailag veszélyeztetett gyermekek aránya, ami évente kb. 30 ezer megszűletett veszélyeztetett gyermeket jelent!

Miattuk fontos a széles körű általános megelőzési ajánlás, mert jelenlegi tudásunk szerint a tényleges megbetegedések arányát elsősorban a korai diéta révén lehet alacsony szinten tartani a veszélyeztetettek körében. A 6. hónapban még kizárólag szopó csecsemőknél 150-182 napos kor között, nem étkezést kiváltva, hanem a lisztérzékenység megelőzéséért javasolják napi fél vagy másnaponta **1 háztartási keksz pép formájában történő adását**, amelynek elkészítéséhez lefejt anyatejet vagy forralt és lehűtött vizet használhatnak. A keksz pép adható szoptatás közben vagy után, a csecsemő igénye szerint.

A 4-6 hónapos korban vegyes és mesterséges táplálásban részesülő csecsemőknél a glutén bevezetése történhet vagy napi fél vagy másnaponta 1 háztartási keksz pép adása formájában ajánlott, amit célszerűen gyümölcshez, főzelékhez is hozzákeverhetnek vagy a főzeléket habarva, a habaráshoz maximum egész napra összesen napi 2.5g (1 csapott mokkáskanál) lisztet használva. Fontos, hogy a glutén bevezetése kis mennyiségekkel történjen, ezért a fenti mennyiségekre vonatkozó ajánlás pontosan követendő. Hangsúlyozandó, hogy a 17. hét = 119 napos kor előtt bevezetett glutén a lisztérzékenység rizikóját egyértelműen fokozza. Fontos a glutén bevezetés időpontjában és azt

követően legalább 1-3 hónapig szoptatni, mert ez csökkenti a lisztérzékenység kialakulásának kockázatát. Az ajánlás megértéséhez lényeges tudni, hogy glutén tiszta „preparátum” formájában jelenleg sajnos nem áll rendelkezésre hazánkban! Ennél fogva jelenleg **a legtisztább hozzáférhető gluténforrásnak** csecsemők számára a hivatalos Magyar Élelmiszerkönyv (Codex Alimentarius Hungaricus) előírása szerint **tej-tojás stb. allergénektől mentes háztartási keksz** (pép formájában) – vagy a tiszta búzaliszt (habarás formájában) tekinthető. A glutén 4-6 hónapos korban történő bevezetését egyébként az Európai Élelmiszerbiztonsági Hivatal (EFSA) 2009-es szakértői véleménye sem tartja az egészségre veszélyesnek. (Az Országos Gyermek-egészségügyi Intézet Módszertani ajánlása)

Ha 6 hónapos kor felett kiflit, kenyeret rágcsál a csecsemő, akkor azt mindig csak szigorú felügyelet mellett tegye, azért, hogy ne tudjon túlzottan nagy falatot lecsipenteni, illetve, hogy azt ne mozgás közben tegye! Nagyon fontos kiemelni a gyermekek étkeztetésével kapcsolatban, hogy az rendszeresen és asztalnál történjen. Meg kell szoknia a csecsemőnek, kisdednek, hogy az étkezés nem a szoba közepén, játszás, TV nézés közben történik. Törekedjünk arra, hogy minél kevesebb figyelem-elterelő inger érje a gyermeket az

étkezések során! Sokkal inkább felébred a pici természetes kíváncsisága a különböző ételek iránt, ha a család többi tagjának körében tartózkodik az asztal körül. Helytelen magatartás, ha egy rosszabb étvágyú gyermek után tányérral és kanállal, vagy valamiféle „nasi”-val szalad a szülő. Csak konzerválni lehet azt az állapotot, hogy nem hajlandó asztalhoz ülni a gyermek. Ne itassuk feleslegesen őket az étkezések között mindenféle édes levekkel, teákkal, mert előbb-utóbb étvágytalanná válnak. A feleslegesen bevitt cukor, és a kívánatosnál nagyobb mértékű folyadékfogyasztás az étvágy ellen fog hatni. Szomjoltásra vizet használjunk. Főétkezéseket követően – ha jól evett a gyermek – megkínálható gyümölcslével, nem túl édes teával, de az étkezések közötti időben vízzel csillapítsuk szomját.

A szülők is változatos és egészséges táplálkozást folytassanak, hiszen csak emellett várható el a gyermektől, hogy ő is szívesen közelítsen ezekhez az ételekhez, és táplálkozása ne váljon egyoldalúvá. Természetesen a gyermeknek is lesznek kedvenc ételei, hiszen nekünk is vannak, de amennyiben nem csak azokkal találkozik, akkor sokkal szélesebb lesz az étkezési repertoárja.

*Svábhegyi Gyógyintézet
Dietetika
www.svabhegyi.eu*

Tejhelyettesítő élelmiszerek

A tejet hol jó, hol rossz színben tüntetik fel, holott a lakosság csupán kis részét érinti az általa kiváltott allergia vagy túlérzékenység. Akiket viszont érint a probléma, azok most sokkal jobb helyzetben vannak, mint 10 évvel ezelőtt.

Allergia vagy sem?

Valódi tehéntejallergia alatt a tehéntej fehérje összetevőire kialakuló túlérzékenységi reakciót értjük, mely leginkább az 1-2 éves gyereket érinti. – tudtuk meg Dr. Csáki Csilla gyermek-, és allergológus szakorvostól. Ezzel szemben a tejcukorérzékenység nem allergia, hanem a tejcukor lebontásának emésztési zavara. A tejcukorbontó (laktáz) enzim működése 3 éves kor körül éri el a csúcspontját, majd ezt követően genetikailag meghatározott mértékben csökkenni kezd. Míg a tejallergiát vérvétellel, a kóros ellenanyag (IgE) jelenlétének kimutatásával diagnosztizálják, addig a tejcukorérzékenységet legmegbízhatóbban a hidrogén kilégzési teszttel mutatják ki, mely a cukor erjedésére fókuszál.

Olasz kutatások szerint a tejcukorérzékenység összefügg a stresszes életmóddal, a depresszióval is. Ha hihetünk is ezeknek az eredményeknek, akkor se feledkezzünk meg róla, hogy légből kapott ötletek alapján nem szabad megvonni magunktól a tejtermékeket. Sokan nincsenek tisztában azzal, a tej mely összetevőjére érzékenyek, és megalapozatlanul vágnak bele diétákba, bármiféle allergiavizsgálat vagy gasztroenterológiai eredmény nélkül.

Eliminációs diéta

A csecsemőkori tehéntejallergia kezelése a tejfehérje teljes kizárását jelenti az étrendből, ezt hívják eliminációs diétának, melynek lényege a

tej és az összes tejtermék kiküszöbölése legalább 9-12 hónapig. 4-5 éves korra ez a diéta a legtöbb érintett gyermeknél az allergia megszűnését, tolerancia kialakulását eredményezi – mondja tapasztalatból a gyermekorvos allergológus.

Tejmentes diéta esetén azonban hiányállapotok léphetnek fel, az ásványi anyagokat a gyermek és felnőtt szervezetben egyaránt pótolni kell. A kalcium pótlására nem elég kizárólag hüvelyeseket fogyasztani. Együnk sok petrezselymet, sóskát,

spenótot, banánt, szedjük kalciummal dúsított tejpótlót, a gyerekeknél a tejmentes diétát kalciumtablettával és D-vitaminnal egészítsük ki. A tehéntej magas B12 vitaminját húsból és májból, az omega zsírsavakat szintén vitaminkészítményekből pótolhatjuk. Érdemes probiotikumos készítményeket is szedni laktózmentes diéta esetén, a laktóz bomlása ugyanis elősegíti a bélcsatornában a tejsavbaktériumok elszaporodását, melyek immunerősítők hatásúak.

Tejhelyettesítők a legkisebbeknek

Sok anya joggal aggódalmaskodik, amikor tudomást szerez gyermeke tejérzékenységről, de ma már a fehér ital számos alternatívával kiváltható. „6 éves korig a tehéntej helyettesítésére a speciális gyógytápszerek javasoltak, melyek a fejlődő szervezet fehérje, vitamin, kalciumigényét megfelelően tudják pótolni. 6 éves kor alatt azt javasoljuk, hogy ezekből a tápszerekből készüljön a gyerekek reggeli itala és a főtt ételekbe is ebből tegyünk tej helyett, így például térsza, palacsinta, rántás is tápszerporral készíthető.” – figyelmeztet Dr. Csáki Csilla, aki hozzát teszi, hogy orvosilag nem megalapozott allergia esetén a tejmentes diéta később helyrehozhatatlan csontfejlődési zavart, D-vitamin, kalcium, fehérje, B12 vitamin hiányállapotot eredményezhet a gyerekeknél. A hipermarketekben és bioboltokban kapható tejpótló italok, mint a szójaital, zabtej, rizstej, kölestej, 1-3 éves kor között kiegészítésként adhatók a tejpótló tápszer mellett. A magtejeket (dió, mandula, szeszám, kesu) 3 éves kor alatt nem javasolják a szakemberek, mert allergizálhatnak.

Gabonatejek

Ezek az italok a gabonaféle turmixolásával, víz, cukorfeleség, só, vitaminok és ásványi anyagok,

valamint esetenként növényi olaj hozzáadásával készülnek. Általában 6 éves kortól ajánlják. A szójatej magas fehérjetartalma miatt az egyik legalkalmasabb tejpótló, vasban is gazdag, továbbá laktózmentes. A kölesital szintén laktózmentes, jól használható shake-ekhez, desszertekhez, főzhetünk is vele. A tönkölyital tönkölybúzából, vízből és sóból készül, jó E- és B-vitaminforrás, magas a kovásvartartalma. A rizs-, zab-, és más gabonatejek előnye a magas rosttartalom, mely támogatja az emésztést, tisztítja a bélrendszert, csökkenti a koleszterinszintet. Hátrányuk viszont, hogy kalciumtartalmuk alacsony, ezért érdemes azzal dúsított változatot vásárolnunk. Az is előnyös, ha ezek nádcukor, nyírfacukor, fruktóz, maltodextrin hozzáadásával készülnek. A doktornő szerint kerülendő a szacharóz, és a mesterséges édesítőszer (szacharin, aszpartám) használata.

Magtejek

A tejhelyettesítő italok másik kedvelt változata a magtej, mely olajos magvak őrléséből, víz és édesítőszer hozzáadásával készül. A dió-, szeszám-, kesu-, mandula- és napraforgómagtej kalcium- és D-vitamin tartalma magasabb, mint a gabonatejeké, sőt, zsírosszétételük is kedvezőbb. Ezeket házilag is elkészíthetjük, egy nagy teljesítményű turmixgép segítségével bármely magfélélet apróra törhetünk, és saját ízlésvilágunknak megfelelően ízesíthetjük.

Tejföl, joghurt, tejszín helyett

Ma már sok helyen vásárolhatunk zab- vagy szójatejszint, sőt tejszínhabot is. A joghurtot és a tejfölt szójayofuval válthatjuk ki, a túrót és sajtot tofuuval, melynek számos ízesített változata is létezik. A doktornő szerint ezek a tejpótló gabonatejszinek, joghurtok olyan adalékokat is tartalmazhatnak, mint növényi zsírok,

sűrítőanyagok, színezékek. A tej és tejszín pótló készítményekben pedig gyakran pálmaolaj, napraforgóolaj, kókuszszír és sűrítő hatású tengeri algakivonat vagy xanthángumi is található. A hidrogénezett növényi zsírok a magas transz-zsír tartalom miatt kedvezőtlen hatásúak az érrendszerre és rákkeltő hatásúak lehetnek.

Konkrét tejmentes és tejcukormentes ételmiszerlistát a Magyar Táplálékallergia és Táplálékintolerancia Adatbank honlapján talál.

Tehéntejallergia tünetei:

- a tej elfogyasztását követően 1-2 órán belül hasi görcsök, hasmenés, hányinger, hányás jelentkezhet, vashiányos vérszegénység, tartós étvágytalanság és haspuffadás, de makacs székrekedés is jellemző
- asztmatikus köhögés, rekedtség, makacs fülkürthurut
- 6 hónaposnál fiatalabb csecsemőknél véres széklet vagy gyakori bukás (reflux) szoptatás mellett, mely az anya tehéntej fogyasztása végett alakulhat ki
- egyes vizsgálatok a krónikus fejfájást, migrént illetve gyermekkori hiperaktivitást is összefüggésbe hozzák a tejallergiával

Laktózintolerancia tünetei:

- laktózt tartalmazó ételmiszer fogyasztását követően 1-2 órán belül jelentkező haspuffadás, hasi görcsök, esetleg vizes hasmenés
- gyerekeknél gyakori tünet a krónikus, köldök körüli görcsös hasfájás, leszápadás, kellemetlen szájíz
- az érintett a savanyított tejtermékek fogyasztását bírja, panaszai csak tehéntej ivását követően jelentkeznek
- szigorú, tejmentes diéta nem szükséges, a tünetek mennyiségfüggően jelentkeznek

dr. Csáki Csilla, Allergológia
www.svabhegy.eu

Kineziológiával a gyermekek egészséges lelki fejlődéséért!

MIT ÜZEN A GYERMEKI LÉLEK A BETEGSÉG NYELVÉN?

Nemcsak mi tanítjuk a gyermekeinket, hanem ők is minket. Viselkedésükkel, személyiségükkel, testük üzeneteivel tükröt tartanak nekünk, ezzel segítve minket, szülőket, felnőtteket, hogy változzunk és fejlődjünk.

Manapság egyre elfogadottabb az a vélemény, hogy a fizikai problémák, betegségek okai valamilyen lelki diszharmonióra vezethetők vissza. Mégis nagy bátorságra és nyitottságra van szükségünk, hogy szembenézzünk testünk üzeneteivel. Az esetek többségében igyekszünk ezt az önvizsgálatot elkerülni. Amikor azonban szülőként szembesülünk gyermekünk egy-egy krónikus (viszszatérő) betegségével, viselkedési zavarával, beilleszkedési problémáival, és emlékeink között még ott élnek saját gyermeki létünk bizonytalanságai, félelmei, akkor érdemes elgondolkodnunk, hogy mire szeretné gyermekünk felhívni figyelmünket a betegségével, viselkedésével?

Életünk a fogantatással kezdődik, ezt mindannyian tudjuk. Mégis, tudatos emlékekkel nem rendelkezünk az anyaméhben töltött hónapokról. A tudat alatti elménk ezzel szemben mindenre emlékszik. Lenyomatként tartalmazza az összes negatív és pozitív érzést, amit magzati létünk során átéltünk. Érezzük édesanyánk félelmeit, kétségeit, várakozását, a családjunk elvárásait. A születés volt életünk első elszakadása abból a biztonságos közegből, ahol addig fejlődöttünk. A születés traumáját a tudatalattink mélyen őrzi. Születésünktől fogva feltétel nélkül szívjuk magunkba édesanyánk és családjunk minden rezdülését, és ez alakítja a személyiségünket.

Második, immár tudatos elszakadásunk az édesanyánktól a bölcsődei, óvodai éveink elkezdésével köszönt ránk. Amennyiben magzati korunk stresszel teli volt, és a születésünk körülményei is fájdalmas emlékként rögzültek a tudatalattinkban, úgy a bölcsődei, óvodai beszoktatás időszaka bizony nem lesz zökkenőmentes. Főleg, ha érezzük édesanyánk büntudatát, amiért ilyen korán másra kell bízni minket. Ha ez a beszoktatási idő nagyon elhúzódik, akkor érdemes szakember segítségét kérni, aki átsegíti a gyermeket és a szülőt ezen az időszakon. A közösségbe kerülés első éveiben, amíg az immunrendszer megerősödik, gyakoriak a betegségek. A krónikus, visszatérő betegségek, magatartásbeli zavarok ugyanakkor figyelemfelkeltő segélykiáltásként üzenik, hogy valami nincs rendben. A gyógyszeres kezelések és a szeretetteljes gondoskodás mellett célszerű a szervezet öngyógyító törekvéseit

homeopátiával is megtámogatni, valamint, amennyiben szükséges, a kineziológia módszere segít visszaállítani a gyermek érzelmi stabilitását. A gyerekek nagyon érzékenyek, és sokkal okosabbak, mint gondolnánk. Érzik, ha valami nincs rendben a környezetükben. A szülők párkapcsolati problémái, az anyagi bizonytalanság, a válás, a gyász mind-mind olyan traumatikus események a gyermek életében, amelyet nem minden esetben tud segítség nélkül feldolgozni.

A kineziológia gyengéd terápiája segít helyre állítani a felborult egyensúlyt a testben, lélekben és szellemben egyaránt. Hatékony megoldást nyújt szülőknél és gyermekeknek, hogy életük harmonikus és kiegyensúlyozott legyen. Fizikai betegségek érzelmi okait feltárva feldolgozza a múltbéli traumákat, és ennek következménye képen meggyógyul a fizikai test is.

Úgy gondolom, hogy szülőként, óvónőként, pedagógusként és terapeutaként egy közös célért dolgozunk: egészséges lelkületű, önbizalommal teli gyermekek nevelése közös felelősségünk. Tegyük hát meg mindent Értük! Együtt, közösen!

Fényes Erika
Kineziológia-stressz oldás,
homeopátia, gyermek kineziológia
Tel: (+36)-30-574-7725
e-mail: info@kristalyoldas.hu
www.kristaly-oldas.hu

Törvények, rendeletek

A Gyvt. változásai a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény alapján /Magyar Közlöny 2011. december 29-ei 162. szám/

A megállapodások számára vonatkozó szabályozás egyértelműsítése családi napközi és családi gyermekfelügyelet esetében

„**43. §** (11) a családi napközi esetében a 32. § (5) bekezdése szerint megkötött megállapodások száma – a szolgáltatás eltérő időpontokban történő igénybevétele esetén – túllépheti a családi napközi működési engedélyében meghatározott férőhelyek számát.”

„**43/A. §** (7) A családi gyermekfelügyelet esetében a 32. § (5) bekezdése szerint megkötött megállapodások száma – a szolgáltatás eltérő időpontokban történő igénybevétele esetén – túllépheti a családi gyermekfelügyelet működési engedélyében meghatározott férőhelyek számát.” A szolgáltatást azonos időben igénybe vevő gyermekek száma ugyanakkor ebben az esetben sem haladhatja meg a működési engedélyben meghatározott férőhelyszámot. Fontos, hogy a megállapodásban konkrétan rögzíteni kell, hogy a szolgáltatást a gyermek mely időszakban, a hét mely napjain veszi igénybe.

Az alternatív napközbeni ellátás fogalmának pontosítása

44/A. § A szabályozás értelmében az alternatív napközbeni ellátás körébe a játszótéri program, játszóház, klub-foglalkozás keretében nyújtott, a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciószolgáltatás, illetve a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport- és egyéb foglalkozás, továbbá étkeztetés tartozik. A jogbiztonság, valamint a gyermekek és szüleik érdekeinek védelmében az e körbe tartozó valamennyi tevékenységre működési engedélyt kell kérni.

Térítési díj szabályok átalakítása

(Lsd. tovább Reginfo jelen szám, 15. oldal)

„**146. §** (1) Ha a törvény másként nem rendelkezik, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásáért és a gyermekek átmeneti gondozásáért, valamint a sze-

mélyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi szakellátás keretében biztosított utógondozói ellátásért térítési díjat kell fizetni.”

A módosítás – az Szt.-vel azonos módon – pontosan meghatározza az intézményi térítési díj fogalmát, ami az önköltség és az állami normatíva különbözete. Az intézményi térítési díjat minden egyes ellátásra külön meg kell határozni. Azon költségeket, melyek több ellátás esetében is szerepelnek (pl. rezsiköltség) arányosan kell megjelölni az egyes ellátások esetében.

A bölcsőde esetében fontos szabály, hogy amennyiben a fenntartó úgy dönt, hogy a gondozásra szed térítési díjat, abban az esetben az intézményi térítési díjat külön kell megállapítani a gondozásra (vagyis a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére és a vele történő foglalkozásra vonatkoztatva), és külön a gyermekek étkeztetésére vonatkozóan.

A szolgáltatással kapcsolatosan felmerülő kiadásokat, költségeket kifejező szolgáltatási önköltséget minden évben április elsejéig kell megállapítani, így az intézmény, szolgáltató pontosabban tud tervezni az adott évre.

Amennyiben előre nem látható, nem tervezhető kiadások merülnek fel, a jogszabály lehetőséget biztosít arra, hogy egy évben egyszer módosítani, változtatni lehet a szolgáltatási önköltséget.

A 148. § a személyi térítési díj megállapításának részlet-sabályait tartalmazza.

Az intézményvezető konkrét összegben kell, hogy meghatározza az egyes ellátottak után fizetendő személyi térítési díjat, melyet írásban közölnie kell a megfizetésre kötelezettel, a gyermekek napközbeni ellátása esetén még az ellátás igénybevétele megelőzően, a gyermekek átmeneti gondozása esetén pedig az igénybevétele megkezdésétől számított harminc napon belül.

Új szabályt tartalmaz a módosítás bölcsőde esetében, amely lehetővé teszi, hogy a fenntartó döntésétől függetlenül az étkezésért fizetendő térítési díjon felül az intézményvezető a gondozásért is külön személyi térítési díjat állapíthasson meg.

A személyi térítési díj mértékére vonatkozóan több garanciális rendelkezést is tartalmaz a jogszabály. Ezek egyike az a rendelkezés, mely szerint a kötelezett által fizetendő személyi térítési díj felső határát az intézményi térítési díj jelenti, összege annál magasabb – a gyermekétkeztetés kivételével – nem lehet. Gyermekétkeztetés esetében ugyanis a személyi térítési díj számításakor a nyersanyagköltség Áfá-val növelt összegét kell figyelembe venni.

Ha a személyi térítési díj megfizetésére kötelezett a díj összegét vitatja, önkormányzati fenntartó esetében a fenntartóhoz, nem állami, egyházi fenntartó esetében pe-

dig a bírósághoz fordulhat. A bíróság döntéséig azonban a korábban megállapított személyi térítési díjat kell fizetni. A személyi térítési díj főszabályként évente kétszer vizsgálható felül. Kivétel ez alól az az eset, amikor a kötelezett jövedelme csökkenése miatt nem képes a személyi térítési díjat megfizetni, ebben az esetben a személyi térítési díj akárhányszor felülvizsgálható, módosítható. A felülvizsgálat során megállapított új térítési díj csak a felülvizsgálatot követően kérhető, azt visszamenőlegesen elkérni nem lehet, tilos továbbá a késedelmesen megfizetett összeg után késedelmi pótlékot felszámolni.

A jogszabály lehetővé teszi a kötelezett számára az intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj vagy a mindenkori intézményi térítési díj és a személyi térítési díj különbözete egy részének önkéntes megfizetését.

Ha ezt a kötelezett megteszi, mentesül a jövedelem- és vagyonvizsgálat alól. Ez a megoldás előnyös az intézménynek és csökkenti a fenntartó terheit, ugyanakkor biztosítani kell, hogy az ellátást ilyen módon igénylő ne kerülhessen előnyösebb helyzetbe annál, aki erre jövedelme, szociális helyzete miatt nem képes.

A korábbi szabályozás értelmében a bölcsődei étkezés a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára ingyenes, a három vagy több gyermeket nevelő családok gyermekei, valamint a tartósan beteg, vagy fogyatékos gyermekek számára 50%-os étkezési térítési díj kedvezmény biztosított, amely a továbbiakban is igénybe vehető.

A módosítás szerint amennyiben a fenntartó úgy dönt, hogy a gondozásra is szed a szülőtől személyi térítési díjat, a felsorolt kedvezményezett kör, valamint az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, valamint az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermekek a törvény erejénél fogva mentesülnek a gondozási díj megfizetésére alól.

A módosítást követően a gyermekétkeztetésre vonatkozó szabályok zömmel nem változtak, a **151. §-ban** található szabályok korábban is szerepeltek a Gyvt.-ben.

Változás az alábbiakban van:

a családi napközi és a családi gyermekfelügyelet esetében nem kell a gyermekétkeztetés szabályait alkalmazni, illetve a korábbiakhoz képest eltérően kell a bölcsődei gyermekétkeztetés intézményi térítési díját megállapítani, mert abba a nyersanyagköltség rezsiköltsége már nem, csupán az élelmezés nyersanyagköltsége számítható bele.

Az ellátás igénybevitelével kapcsolatos módosítások

32. § (1)-(10) bek. A módosítás egyfelől pontosítja a jogviszony keletkezését megalapozó döntési aktusokat, másfelől egyértelművé teszi, hogy a gyermekjóléti alapellátás és az utógondozói ellátás esetében a jogviszony keletkezését megalapozó valamennyi körülmény eseté-

ben megállapodást is kell kötni. A megállapodások tartalma egységessé válik a fenntartó típusától függetlenül. Az adminisztráció csökkentése érdekében a módosítás megszünteti az írásbeli értesítési kötelezettséget abban az esetben, ha az igénybeviteli kérelemről szóló döntés pozitív. Bölcsőde esetében a felvett gyermekek névsorának intézményben történő kifüggesztése elegendő, illetve történhet elektronikus úton is az értesítés.

Egyéb pontosító rendelkezések

„**41. §** (3) A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái – a gyermekek életkorának megfelelően – a bölcsőde, a hetes bölcsőde, a családi napközi, a családi gyermekfelügyelet, a házi gyermekfelügyelet, az alternatív napközbeni ellátás.”

„**145. §** (3) A normatív hozzájárulásban és támogatásban részesülő egyházi és nem állami fenntartású gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmény a munkavállalók számára legalább a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 55-80. §-ában megállapított, a munkaidőre, pihenőidőre, előmeneteli és illetményrendszerre vonatkozó feltételeket köteles biztosítani.”

„**29. §** (3) Ha önkormányzati társulás vagy többcélú kistérségi társulás gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátást nyújt, akkor a társulási megállapodásban erre kijelölt települési önkormányzat – a társulási megállapodásban meghatározottak szerint – a nyújtott ellátásokról, azok igénybeviteléről és a fizetendő térítési díjakról rendeletet alkot.”

Az ehhez kapcsolódó átmeneti szabály az új döntéshozatali metódus zökkenőmentes megvalósítását kívánja ösztönözni, annak érdekében a 2012. évben már az új szabály szerint születessen meg a kijelölt önkormányzat rendelete, és már ez a rendelet tartalmazza a törvényben foglaltakat **161/E. §**.

Kormányrendeleti szintű változások

a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet módosításáról szóló 329/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet, továbbá az egyes kormányrendeletek szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatásokkal összefüggő módosításáról szóló 330/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet alapján (Magyar Közlöny 2011. december 29-ei 162. szám)

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet módosítása (Lsd. Reginfo 14. oldal, jelen szám)

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet (Lsd. részletesebben Reginfo 15. oldal, jelen szám)

A 2012. évtől új rendeletben kerültek meghatározásra a Gyvt. térítési díj szabályainak végrehajtási részletszabályai, mellyel egyidejűleg a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 133/1997. (VII. 29.) Korm. rendelet hatályát veszítette.

A jogszabály lehetővé teszi, hogy az intézményi térítési díjat szolgáltatóként, vagy akár intézményként, telephelyenként is meg lehet állapítani. Ezen intézkedés lehetőségét biztosít arra, hogy az egyedi sajátosságok figyelembevételével – fűtés, rezsiköltség, szakmai személyzet képzettsége, stb. – lehet megállapítani az egyes telephelyeken lévő intézmények, szolgáltatók intézményi térítési díját, ezáltal igazságosabbá válik a finanszírozás (2. §- 8. §). Az általános szabályok mellett ellátási, szolgáltatási típusonként kerülnek meghatározásra a térítési díjra vonatkozó speciális rendelkezések. A rendelet hatálya alá tartozó gyermekek napközbeni ellátása {9. § - 13. §}, a gyermekek átmeneti gondozása {14. § (1)-(5) bek.} és az utógondozói ellátás esetében {15. § (1)-(7) bek.} a szabályok meghatározzák, hogyan kell megállapítani az intézményi és a személyi térítési díjat.

A rendelet szabályozza, hogy a bölcsődében, amennyiben nem kívánnak a gondozásra külön személyi térítési díjat megállapítani, az arra vonatkozó intézményi térítési díj összegét nullában kell meghatározni, és írásban dokumentálni is kell {9. § (2) bek.}.

A rendeletben új szabályozásként jelenik meg, hogy a bölcsőde, családi napközi, családi gyermekfelügyelet igénybevétele esetében – ha a fenntartó másképpen nem rendelkezik – a személyi térítési díjat egész hónapra kell megállapítani, függetlenül attól, ha a gyermek a hónap nem minden napján veszi igénybe a szolgáltatást. Ezen intézkedés célja, hogy az intézmények fenntarthatóságát segítse, ugyanis amikor a gyermek hiányzik, a fenntartónak akkor is működtetnie kell az ellátást, és biztosítania kell a személyzetet, valamint a rezsiköltséget is.

Külön fejezetben kerültek meghatározásra a térítési díj befizetésére {16. § (1)-(3) bek.} és ellenőrzésére {17. § -

18. §}, illetve az ellátások igényléséhez és a térítési díjak megállapításához felhasználható bizonyítékok körére irányadó rendelkezések.

A rendeletben új szabályként jelenik meg, hogy a bölcsődei gondozás, valamint a gyermekétkeztetés tekintetében milyen hatósági döntés alapozza meg a kedvezmény biztosítását, valamint milyen típusú szakértői szakvéleményt kell bemutatni a szülőknek a jogosultság megállapításához. A térítési díj fizetés dokumentálására szolgáló mellékletben a bölcsőde vonatkozásában megjelent a gondozásért kérhető térítési díj dokumentálása. Emellett egyértelműbbé vált a személyi térítési díj megállapításához szükséges jövedelemnyilatkozat, melynek kitöltését útmutató is segíti.

Miniszteri rendeleti szintű változások az egyes szociális tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 78/2011. (XII. 30.) NEFMI rendelet, továbbá az egyes gyermekvédelmi tárgyú miniszteri rendeleteknek a családi pótlék felhasználásával, valamint a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatásokkal összefüggő módosításáról szóló 77/2011. (XII. 30.) NEFMI rendelet alapján (Magyar Közlöny 2011. december 30-ai 165. szám)

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NMr.) módosítása

Az alternatív napközbeni ellátás tartalmának meghatározása

A Gyvt. 2012. január 1-jével hatályba lépett módosítása során meghatározásra került az alternatív napközbeni ellátás fogalma, illetve a szolgáltatás tartalma, amellyel összhangban szükséges volt az NMr.-ben meghatározottakat pontosítani, kiegészíteni. Részletesen meghatározásra kerültek az alternatív napközbeni ellátások keretében nyújtható tevékenységek, továbbá azon tevékenységi körök, amelyek nem tartoznak az alternatív ellátások közé (51/A. § -51/C. §).

A módosítással összefüggésben a 2. számú mellékletben az alternatív napközbeni ellátás képesítési előírásai önállóan nevesítésre kerültek.

A saját gyermeket ellátó személyi kör meghatározása A Gyvt. szabályai értelmében a családi napköziben, illetve a családi gyermekfelügyelet keretében gondozott saját gyermek után normatív állami hozzájárulást nem lehet igénybe venni. A jogalkotó szándéka a rendelkezéssel az volt, hogy a szolgáltatást közvetlenül nyújtó személy saját gyermeke után ne vehessen igénybe állami normatív hozzájárulást abban az esetben, ha egyben ő maga a szolgáltatás fenntartója is. Amennyiben tehát a szolgál-

tatásnyújtó személy egyéni vállalkozó, és egyben ő maga nyújtja a szolgáltatást is, saját gyermeke után nem veheti igénybe az állami normatív hozzájárulást.

A fentieknek megfelelő jogértelmezés elősegítése érdekében az NMr. pontosan meghatározza azt a személyi kört, akik a saját gyermekük ellátása után nem jogosultak normatív hozzájárulásra (48. § (6) bek.; 50/A. § (5) bek.).

Az állandó segítő rendelkezésre állási idejének meghatározása

Az NMr. rendezi, hogy a segítőnek legalább heti 30 órát kell rendelkezésre állnia, ha a napi nyitvatartási idő meghaladja a napi öt órát. Amennyiben a családi napközi nyitvatartási ideje kevesebb, mint napi 5 óra, a segítőnek legalább heti 15 órában kell rendelkezésre állnia. A családi napközi nyitvatartási idejét figyelembe véve – ami akár napi 10-12 óra is lehet – ilyen esetekben szükséges a segítő alkalmazása. Ugyanakkor némi rugalmasságot is lehetővé tesz a szabályozás a tekintetben, hogy nem napi szinten határozza meg a segítő alkalmazását, hanem heti óraszámban (49. § (1) bek.).

Egy épületen belül működő több családi napközi működési feltételeinek meghatározása

Eddig a működési engedélyezéskor az egyes családi napközinek a személyi, tárgyi és egyéb feltételeknek külön-külön is meg kellett felelniük. Az NMr. ebben annyit könnyítést enged – az egy épületen belüli több családi napközi létrejövele érdekében – hogy egy épületen belül legfeljebb három családi napközi használhat közös konyhát és fürdőszobát azzal, hogy a tárgyi feltételek

vonatkozásában az NCSSZI módszertani útmutatójában foglaltakat alkalmazniuk kell, tehát családi napközinként a gyermekek számára biztosítani kell a higiénés szokások elősegítése érdekében 1 db gyermek WC-t és 1 db gyermek mosdót (48. § (5) bek.).

A bölcsődei gyermek csoportszoba hasznos alapterületének meghatározása

A gyermekek napközbeni ellátásai közül a családi napközi és a családi gyermekfelügyelet esetében már jogszabályi szinten rögzített a minimumkövetelmény, melyhez hasonlóan most a bölcsőde esetében is meghatározásra került az egy főre jutó alapterület a gyermek csoportszoba tekintetében. Ez a csoportszoba nagyság az NMr. értelmében gyermekenként legalább 3 négyzetméter {40. § (8) bek.}.

A módszertani intézmények részére fizetendő szakértői díj bevezetése

4. § (3b) A szakértői díjak mértékét és megállapítását az NMr. a szociális módszertani intézmények kijelöléséről és feladatairól, valamint a szociális szolgáltatók, intézmények engedélyezési eljárásának szakértői díjáról szóló 3/2008. (IV. 15.) SzMM rendelet módosításával meg-egyezően szabályozza.

Szervezeti és működési szabályzat készítési kötelezettség pontosítása

4/A. § (2a) A szociális területtel azonos módon a gyermekjóléti területen is kimondásra kerül, hogy egyszemélyes szolgáltató esetén nem szükséges szervezeti és működési szabályzatot készíteni.

Védőoltások

Gyermekközösségbe, továbbá alsó- és középfokú oktatási intézménybe csak az előírt oltásokkal rendelkező gyermekek vehetők fel, így a közösség védelme érdekében a kötelező oltások folyamatos nyomon követése szükséges.

Oltás	Életkor	Megjegyzés
FOLYAMATOS OLTÁSOK		
Kötelező BCG	Ingyenes 0-6 hét	szülészeti intézményben
DTPa + IPV + Hib	PCV-13 2 hónap	Pentaxim + Prevenar 13
DTPa + IPV + Hib	PCV-13 3 hónap	Pentaxim
DTPa + IPV + Hib	PCV-13 4 hónap	Pentaxim + Prevenar 13
MMR	PCV-13 15 hónap	MMR VaxPro+ Prevenar 13
DTPa + IPV + Hib DTPa + IPV	18 hónap 6 év	Pentaxim Tetrixim

Választható Védőoltások

• Rotavirus elleni védőoltás (2 oltás 6 hóig)

• Gennyes agyhártyagyulladás elleni védőoltás-meningococcus C elleni védőoltás (1 éves kor alatt 2 oltás, majd ismétlődő oltások)
• Bőrcandida elleni védőoltás (2 oltás)
• Kullancs által terjesztett agyvelőgyulladás elleni védőoltás (sorozat oltás)
• Influenza elleni védőoltás (évenkénti)
• Fertőző májgyulladás elleni védőoltás

Azoknál a gyermekeknél, akiknél bármelyik kötelezően előírt védőoltás elmaradt, azt a legrövidebb időn belül pótolni kell. Azok az orvosok, akik bölcsődébe, óvodába, illetőleg egyéb gyermekközösségbe kerülő gyermekek vizsgálatát végzik, az életkor szerint esedékesé vált oltások megtörténtét ellenőrizni kötelesek.

Epinfo, 18. évf. 1. különszám

Zenebölcsi Rákosmentén

Kiemelt zenebölcsi tevékenységünk 2006-ban kezdődött, amely elsősorban a bölcsődékben megvalósítható ének-zenei nevelés hatékonyabbá tételét segíti.

A Zenebölcsi Program a kisgyermeknevelők ének-zenei ön- és továbbképzését elősegítő szakmai munkaközösséggel indult, majd fokozatosan nőtte ki magát a mai formában működő, a kerület összes bölcsődéjének gyakorlati támogatást nyújtó szakmai programmá.

A Program létrejöttéhez és megvalósításához Budapest Főváros 17. kerület Rákosmente Önkormányzatának Egyesített Szolgáltató Központja szakmai, erkölcsi és anyagi támogatást nyújt.

Igényes zenei nevelési programunk kidolgozásában Forrai Katalin (1926-2004) zenepedagógusnak a bölcsődés korra vonatkozó iránymutatásait vettük figyelembe.

A programban többek között az alábbiakat igyekszünk megvalósítani: A kisgyermeknevelők meglévő módszertani ismereteinek bővítése, mélyítése, ének-zenei felkészültségük tartalmasabbá tétele.

A bölcsődei ének-zenei tevékenységek tartalmának, céljainak, feladatainak helytálló megfogalmazása, tudatosítása, az ezzel kapcsolatos kisgyermeknevelői tervezési feladatok kidolgozásának segítése ötletekkel, javaslatokkal.

Annak a szakmai igénynek a támogatása, amelyben a kisgyermeknevelők a bölcsődébe járó gyermekek teljes személyiségének fejlesztését mindennapos ének-zenei élményekkel intenzíven szeretnék gazdagítani a gyermekek életkorának megfelelő énekes-mozgásos játékokkal.

Az énekes szituációk teremtette légkörben megvalósítható érzelmi, kommunikációs, értelmi, fizikai képességek személyes mintakövetésen

alapuló fejlesztése; vagyis ének-zenei kezdeményezések megvalósítása a mindennapi gyakorlatban.

A programban a bölcsődék kijelölt nagycsoportjai vesznek részt délelőtti játzóidejükben, heti rendszerességgel. A szakmai program vezetője Mayerné Papp Bimbora óvodapedagógus kolléga, akinek bölcsődés korú gyermekekkel szerzett tapasztalatai több évre nyúlnak vissza. A kisgyermekkor zenei neveléséhez fűződő elkötelezettségét pedagógiai és zenei felkészültsége is tükrözi.

A zenebölcsi foglalkozások a bölcsődei nevelési-gondozási alapelvekhez maximálisan igazodnak, vagyis a gyermekek részvétele a kezdeményezett játékokban nem kötelező. A csoportos kisgyermeknevelők aktív bekapcsolódása a programvezető jelenlétében viszont kifejezetten kívánatos. Minél aktívabban vesz részt a kisgyermeknevelő a kezdeményezésben és a játékokban, annál hamarabb kapcsolódnak be a gyermekek is az utánzásba. A valódi „csoda” azonban nem a heti egyszer 30-40 percben eltöltött zenebölcsi idő alatt

történik meg, hanem azáltal, hogy a kisgyermeknevelők a programvezetőtől hallott, látott játékokat a hét többi napján is felidéznek és ismétlik saját belátásuk és a gyermekek igénye szerint. A zenei érzékenység, érdeklődés a zenebölcsi csoportokban hétről-hétre szó szerint kézzel foghatóan változik, fejlődik! Az eleinte még csak passzív, figyelő gyermekekből a sokszori ismétlés során aktívan résztvevő, örömmel játszó gyermekek válnak. Szívesen és érdeklődéssel hallgatják, majd saját maguk is játsszák, mozogják, kérik az ölbéli játékokat, dajkarímeket, mondókat, egyre inkább belső igényükké válik a felnőttel való közös játék. Azokban a csoportokban, ahol a kisgyermeknevelők magukévá teszik a „napi öt perc többet ér heti egy óránál” kodályi elvet, vagyis valóban napi rendszerességgel ringatnak, lovagoltatnak, tenyér-csiklandoznak, stb., és mindezt változatos módon teszik, ott nem meglepő módon a gyermekekről tájékoztató füzetekben (csoportnapló, üzenő) jelentős mértékben megnő a gyermekek zenei

megnyilvánulásaiival kapcsolatos bejegyzés akár szülői, akár kisgyermeknevelői oldalról.

A közös játékokhoz válogatott zenei anyag szintén a Kodály-Forrai útmutatásokat követi: a magyar népi hagyományokból merített egyszerű, mégis művészi értékű dajkarímek, mondókák, gyermekdalok tükrözik az adott gyermekcsoport életkori sajátosságait (játéktípusok, mozgás), játszásuk közben pedig érvényesül a személyre szabott, az egyes gyermek igényéhez alkalmazkodó nevelői attitűd. A felnőtt – gyermek bensőséges kapcsolatának kialakításához az ölbéli játékok nagymértékben hozzájárulnak, ezzel pedig az érzelmi kapcsolaton alapuló tanulási folyamat alapja teremődik meg.

A zenebölcsis alkalmak remek lehetőséget kínálnak a gyermekeknek különböző, leginkább természetes alapanyagokból készült ritmushangszerekkel való ismerkedésre, valamint a hegedű és a furulya hangjának testközlelől való hallgatására.

A Zenebölcsi Programban már részt vett 17. kerületi kisgyermeknevelő kollégák az intenzíven megvalósuló mindennapos zenei nevelő munkájuknak köszönhetően nemcsak tudják, de valóságosan tapasztalják is az énekes-mozgásos-mondókás együttjátás minden pozitív gyermeki hozadékát:

érzelmileg kiegyensúlyozott csoport; mozgásukban (koordináció, testérzet, testséma, térészlelés) és zenei képességeikben (metrum-érzék, ritmusérzék, dinamikai érzék, stb.) intenzíven fejlődő gyermekek; jól megfigyelhető az értelmi képességekre (memória, szándékos figyelem) és a beszédkészségre (anyanyelvi fejlődés, szókinccs bővülése, kommunikációs készség) gyakorolt pozitív hatás is.

Minden jótékony hatás közül az egyik legfontosabb mégis az, hogy az ölbéli játékokat tudatosan, rendszeresen játszó csoportokban a gyermekek szociális érzékenysége rendkívüli mértékben fejlődik: jobban figyelnek a felnőttre és egymásra is, szerepvállalási kedvük, kreativitásuk (benn zenei találmányukkal) megnő. Mindezen tapasztalatokkal a birtokukban a kisgyermeknevelők, lehetőségük szerint, a szülőket is ösztönzik, „tanítják” a gyermekükkel való közös otthoni játékokra.

Zenebölcsi tevékenységünket évek óta figyelemmel kíséri Mélykútiné Dietrich Helga ny. főiskolai docens. Ő a szakmai segítők, akiben – Forrai Katalin után – a kisgyermekkor zenei nevelés hazai nagykövetét is tisztelhetjük, hiszen zenepedagógiai tevékenysége számos külföldi országban ismert és keresett. M. Dietrich Helga szakmai figyelme és

elismerése hozta el számunkra azt a megtiszteltetést is, amelyben 2011 tavaszán volt részünk: zenebölcsődénket dr. Nemes László Norbert egyetemi docens, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézetének igazgatója látogatta meg, akit több külföldi hallgató is elkísért. 2011 decemberében második alkalommal fogadtuk szingapúri pedagógus kollégák látogatócsoportját, és ugyanabban az évben vendégeink voltak angol szakemberek és ELTE pedagógus-hallgatók is. A Rákosmentén működő bölcsődék zenei nevelési gyakorlata a Kodály Intézet nyári nemzetközi szemináriumán is bemutatkozott a világ minden tájáról érkező, a kisgyermekkor zenei nevelésről érdeklődő külföldi kollégáknak. 2012 februárjában Lucynda Geogheganak, a Skót Nemzeti Ifjúsági Kórus igazgatójának vezetésével és Sebestyén Theodórának, a Kodály Zoltán Emlékmúzeum igazgatójának kíséretében két alkalommal is fogadtunk skót zenepedagógusokat (15-15 főt alkalmanként), akik rendkívül elismerően szóltak a kisgyermeknevelők szakmai és zenei felkészültségéről.

A szakmai programnak köszönhetően a 17. kerületi gondozónők ének-zenei tevékenysége méltán kap erkölcsi elismerést szakemberektől, kollégáktól, és nem utolsósorban a gyermekek szüleitől, családjától. Az önkormányzattól kapott anyagi támogatás mellett a bölcsődevezetők is minden egyéb támogatást megadnak ahhoz, hogy a program mindenki számára eredményesen működhessen. A kerület bölcsődei – Csibe Bölcsőde, Gólyafészek Bölcsőde, Kippkopp Bölcsőde, Mirr-Murr Bölcsőde, Napraforgó Bölcsőde, Nefejejs Bölcsőde – minden szakmai látogató előtt nyitottak.

*Fazekas Lajosné
Gólyafészek Bölcsőde vezetője
Mayerné Papp Bimbora programvezető*

Szegfű utcai Bölcsőde új csoportjának átadó ünnepsége

Fördös Attila Vác Város Polgármestere 2011. december 13-án ünnepélyes keretek közt átadta a Szegfű utcai Bölcsőde új gondozási csoportját. Ünnepi beszédében elmondta, a családok segítése, a jövő nemzedékének nevelése elsődleges feladat. Kiemelte a kisgyermeknevelői munka fontosságát.

A Szegfű utcai Bölcsőde korábban egy gondozási egységben, 28 férőhellyel működött. Többszörös túljelentkezés volt, látva az igényeket, folyamatosan történtek megelőző vizsgálatok és tárgyalások a helyzet javítására. A meglévő épületrész kihasználatlan helyiségeinek átalakításával korszerű új bölcsődei csoport kialakítása valósult meg. Jelenleg ez a 42 férőhely nem tud minden igényt maradéktalanul kielégíteni, de enyhíteni tud a várakozáson.

Vácon az összes bölcsődei férőhely a korábbi 115-ről 146-ra emelkedett. Az, hogy ez megvalósult, nagyon sok embernek a jól szervezett, áldozatos munkája volt. Az eredményeket látva jó úton haladunk, jó céljaink vannak, az együtt működés meghozta a gyümölcsét. 14 új család részére nyílik most meg a bölcsőde kapuja,

kap segítséget ahhoz, hogy munkába állhasson, a kisgyermekek olyan nappali ellátást kapnak, amely biztosítja a nappali felügyeleten túl a gondozást, nevelést. A tárgyi és személyi feltételek alapját szolgáló anyagi forrásokat az önkormányzat biztosítja, a gondozásban naponta jelen lévő gyermekekre pedig az állam normatív támogatást ad. A szakmai munka az új bölcsődei szakmai program

alapján valósul meg, figyelembe véve a legújabb kutatási eredményeket, módszereket és ajánlásokat. A működési engedélyeztetés módosítása és a szakhatóságok munkája ennek kapcsán folyamatban van, a határozat kézhezvétele után jöhetnek a gyermekek.

Vác, Gyimesi Ildikó, Igazgató
Bölcsődék és Fogyatékosok Intézménye

Tojásfestés - kreatívan!

A hagyományos tojásfestési technikákat mindenki ismeri, néha viszont érdemes kísérletezni egy-két érdekesebb, izgalmasabb módszerrel is. A gyerekekkel is bátran belevághatunk, könnyen elvégezhetőek, szórakoztatóak, bárki nyugodtan kipróbálhatja!!!

HOZZÁVALÓK: festék, tojásfesték, ecset, ragasztó, szalvéta (kivágáshoz), olló, tű, szóróhomok, alufólia, buborékos fólia, stb.

Ujjfestéssel

A főtt tojást helyezük egy papírlapra. A gyerekek a festékbe mártott ujjukkal díszíthetik a tojást. A kisebbek pöttyöket nyomhatnak rá, az ügyesebbek már motívumokkal is próbálkozhatnak (pl. virágszírom).

Pöttyös tojás

Festett, vagy natúr főtt tojást használunk hozzá. Egy kis tálkába színes szóróhomokot teszünk. A ragasztóból kis pöttyöket (vagy csíkokat) nyomjunk a tojásra, majd a homokba mártogassuk bele a ragasztós tojást. A forgatást addig végezzük, amíg minden ragasztópöttyöt bevonja a színes homok.

festékes fólia közepére kell helyezni, és finoman beborítani vele a tojást. Óvatosan nyomkodjuk rá, nehogy eltörjön, majd nyissuk szét, és tegyük ki száradni a tojást. Érdekesebb lesz, ha egymás után több színnel végezzük ezt a műveletet ugyanazon a tojáson.

Tojásfestés buborékos csomagolópapírral

A buborékos papírból vágjunk le egy csíkot, kenjük be az akrilfestékkel, majd fektessük rá a tojást. Óvatosan gurítsuk végig rajta a tojást, majd vegyük ki, és hagyjuk száradni. Itt is használhatunk többféle színű festéket egymást követően, természetesen várjuk meg az egyes színek száradását.

Nagyobb gyermekeknek, felnőtt segítséggel, vagy gondozónőknek ajánljuk a következő technikát:

Decoupage technika

A nyers tojást tisztítsuk meg, ecettel töröljük át. Egy tűvel óvatosan szúrjuk ki a tojás tetejét és alját, a belső részét pedig óvatosan fújjuk ki. Öblítsük ki a tojást, majd hagyjuk megszáradni. Kenjük be a tojást ragasztóval kicsit nagyobb területen, mint a ráhelyezendő kép mérete. Helyezzük rá a kivágott képet, majd további réteg ragasztót vigyünk fel rá, és finoman simítsuk el. Végül hagyjuk megszáradni.

MUNKASZÜNETI NAPOK

A nemzetgazdasági miniszter 39/2011. (X. 14.) NGM rendelete a 2012. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről

2. § A 2012. évi munkaszüneti napok körüli – a naptár szerinti munkarendtől való eltéréssel járó – munkarend a következő:

- a) március 24. szombat munkanap
- március 16. péntek pihenőnap
- b) április 21. szombat munkanap
- április 30. hétfő pihenőnap
- c) október 27. szombat munkanap
- október 22. hétfő pihenőnap
- d) november 10. szombat munkanap
- november 2. péntek pihenőnap
- e) december 15. szombat munkanap
- december 24. hétfő pihenőnap

BEVEZETŐ

Helyünk van a világban
A MBE állásfoglalása a gondozási díjjal kapcsolatban

1-3.

ISMERKEDŐ

A XVI. Kerületi Kertvárosi Egyesített Bölcsőde
részlegeinek bemutatása
A XXI. század bölcsődéje!

4-11.

KRÓNIKA

A Magyar Mese Órája
Bababirodalom Bölcsőde:
a fogyatékos-barát munkahely
Elektronikus adatszolgáltatás
Intézkedés kérése az egységes jogalkalmazás érdekében

12-18.

SZAKMAI MŰHELY

„Angliai tanulmányút”
A bölcsőde, mint a primérprevenciós programok
lehetséges terepe
Örökre szóló emlék

19-27.

NEVELJÜNK EGYÜTT

Valóban mindent lehet?
Utazás a nagy vadak országába
Lepke szálj a tenyerembe...
Mesél a gyerekszoba
Hogyan kell jól mesélni?
A kreativitást is fejleszti a mese
A mese csökkenti a feszültséget

28-31.

TUDJUK-E?

Kiegészítő táplálás
Tejhelyettesítő élelmiszerek
Kineziológiával a gyermekek egészséges lelki fejlődéséért!
Törvények, rendeletek
Védőoltások

32-39.

TARKA OLDALAK

Zenebölcső Rákosmentén
Szegefű utcai Bölcsőde új csoportjának átadó ünnepsége
Tojásfestés – kreatívan!
Munkaszüneti napok rendje

40-43.

Reginfo

A KÖZÉP-MAGYARORSZÁGI REGIONÁLIS
MÓDSZERTANI BÖLCSŐDE FOLYÓIRATA

FELELŐS KIADÓ

Közép-Magyarországi
Regionális Bölcsőde

VEZETŐ

Motilné Faggyas Ágnes,
regionális vezető

FŐSZERKESZTŐ

Csepeliné
Faragó-Tóth Gabriella,
módszertani munkatárs

A SZERKESZTŐSÉG CÍME

1119 Budapest,
Tétényi út 46-48.
Telefon: 204-6682
Fax: 481-0975

E-MAIL

dudolobolcsode@gportal.hu

Megjelenik félévente.
Beküldött kéziratokat, fotókat,
nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.

